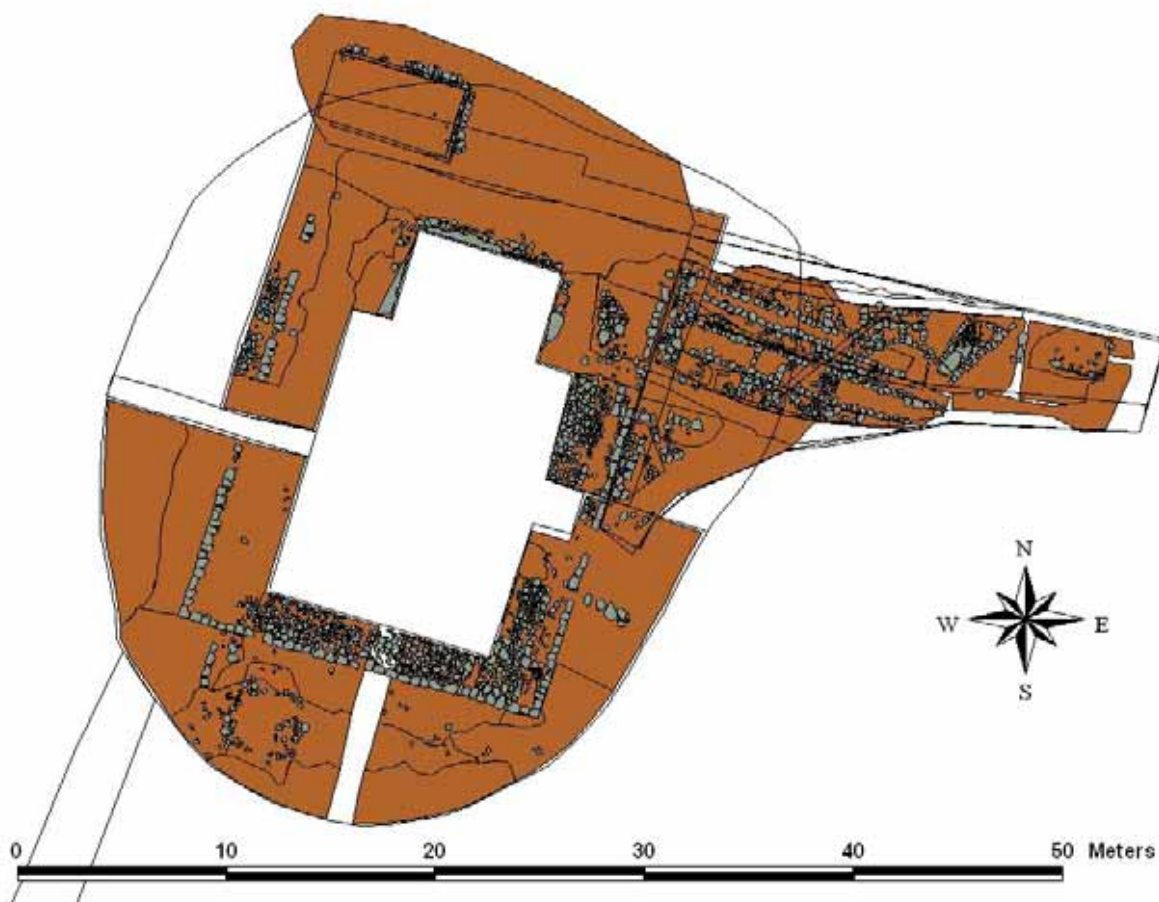

Vinnuskýrslur Þjóðminjasafns 2006

2

Nes við Seltjörn Fornleifarannsóknir 2006 Framvinduskýrsla

Guðmundur Ólafsson
Sigrid Cecilie Juel Hansen

Reykjavík 2007

© Guðmundur Ólafsson/Sigríð Cecilie Juel Hansen/Þjóðminjasafn Íslands

Mynd á forsíðu: Yfirlitstekning af svæðum sem rannsökuð hafa verið umhverfis Nesstofu árin 2005 – 2006.

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit.....	3
Nes við Seltjörn 2006.....	4
1. Fornleifakönnun vegna drenlagar – Svæði A.	4
1.1 Aðdragandi.....	4
1.2 Vettvangsrannsókn í febrúar	4
1.2.1 Vesturhlið.....	4
1.2.2 Norðurhlið.....	6
1.2.3 Austurhlið	7
1.2.4 Gripir.....	8
1.2.5 Niðurstöður	8
2. Fornleifarannsókn í vegstæði - svæði B.....	9
2.1. Mannvirki.....	11
2.1.1 Mannvirki 1 – Undirstöður 18. eða 19. aldar mannvirkis?.....	11
2.1.2 Mannvirki 2 – Síðasti torfbærinn í Nesi	13
2.1.3 Mannvirki 3 – herbergi norðan ganga.....	24
2.1.4 Mannvirki 4 – undir göngum	26
2.1.5 Mannvirki 5 – göng?.....	28
2.5 Mannvirki 6 – íveruhús?	30
3 Húsgrunnur norðan Nesstofu - Svæði C	32
3.1 Mannvirki 7 – timburhús?.....	32
4 Umræða og niðurstöður	35
5 Einingaskrá	36
6 Fundir og fundaskrá	40
7 Heimildir	54

Nes við Seltjörn 2006

Á árinu 2006 fóru fram tvær fornleifarannsóknir við Nesstofu. Sú fyrri var gerð vegna drenlagnar við norðurhlið útbyggingar í febrúarmánuði. Sú síðari var gerð vegna lagningu nýs vegar heim að húsinu. (Sjá yfirlitskort á bls. 9). Hér að neðan er framvinduskýrsla um þessar rannsóknir. Inn í þær eru tvinnnaðar hugmyndir og tilgátur um hvaða minjar komu í ljós við rannsóknirnar.

1. Fornleifakönnun vegna drenlagnar – Svæði A.

1.1 Aðdragandi

Vegna rakaskemmda í veggjum útbyggingar Nesstofu var talið nauðsynlegt að grafa fyrir drenlagn meðfram veggjunum, áður en gengið yrði frá hellulagðri stétt umhverfis húsið. Guðmundur Ólafsson, fagstjóri fornleifa var fenginn til þess að annast fornleifaefirlit á vettvangi, sem fór fram á tímabilinu 4. - 17. febrúar. Vegna umhleyppinga, slagveðurs og mikils frostakafla á þessu tímabili þurfti að sæta lagi og grafa þegar veður leyfði. Anna Rut Guðmundsdóttir fornleifafræðinemi var fengin frá Hólarannsókninni til þess að annast allar uppmælingar á hleðslum inn í alstöð og uppgrftarforritið Intrasis. Haraldur Helgason verkefnisstjóri húsasafns Þjóðminjasafns mælti fyrir um framkvæmdir og aðstoðaði við uppgröft. Við mælingarnar voru notaðir fastapunktur sem settir höfðu verið niður árið 2005 af Seltjarnarnesbæ og hnitamældir eru í Ísnet 93. Hreinn Sigurjónsson var gröfumaður á staðnum.

1.2 Vettvangsrannsókn í febrúar

Byrjað var að leita að föstum hnitapunktum fyrir rannsóknina. Hnitapunktarnir voru á fjórum 1 m löngum járnörum sem rekin voru niður, austan, sunnan og norðan við Nesstofu. Nokkrum erfiðleikum reyndist bundið að staðsetja hnitapunktana, sem fundust ekki fyrir en beitt var málmleitartæki. Punktur 1 var horfinn. Punktur nr. 2 fannst norðan við Nesstofu á um 5 cm dýpi undir yfirborði. Hann er 15 m norðan við NV-horn Nesstofu. Punktur 3 suðvestan við Nesstofu fannst ekki, þó að málmleitartækið gæfi sterkt útslag þar sem teikningin sýndi að hann ætti að vera og grafið væri niður á um 10 cm dýpi. E.t.v. var járnstöngin þar komin enn dýpra í jörð. Vegna frosts í jörðu var ekki grafið dýpra eftir punktinum. Punktur 4 er 5,75 m SA af minnismerki um Neskirkju. Við allar hnitamælingar var notast við hnitapunkta 2 og 4. Svæðið sem var rannsakað við útbygginguna var nefnt svæði A.

1.2.1 Vesturhlið

Laugardaginn 4. febrúar var byrjað að grafa með vélgröfu um 1 m breiðan skurð meðfram vesturhlið útbyggingar Nesstofu.

Á um 10 - 20 cm dýpi komu í ljós leifar af sökkli hússins sem er allt að 30 cm breiðari en sjálfur húsveggurinn. Líklega sýnir hæð sökkulsins hvar upphaflegt yfirborð umhverfis húsið hefur verið þarna við norðanverða Nesstofu. (Hæðir eru hér mældar frá neðstu brún á þússningu hússins við núverandi yfirborð).

Á um 1 m dýpi var komið niður á leifar af um 1 m breiðri grjóthleðslu þvert fyrir miðjum skurði. Grafan hafði fjarlæggt efsta hluta hennar. Einnig mátti greina dökkt mannvistarlag á um 1 m dýpi sem virtist vera gólfskán,

Mynd 1. Skurður við vesturhlið útbýggingar. Efst sést múrhúð sem sýnir hvar yfirborð jarðvegs var fyrir rannsókn. Þar undir er um 20 cm niður að sökkli hússins, sem sýnir líklega upphaflegt yfirborð umhverfis Nesstofu. Sökkullinn er úr grjóti og um 15 – 20 cm breiðari en veggurinn. Í botni skurðarins fyrir miðju, sjást leifar af innri og ytri veggjarbrún grjóthleðslu sem liggur þvert yfir skurðinn. Sótblandin gólfskán var í horninu, hægra megin við vegginn (GÓL2006-1-16).

blönduð sóti og viðarkolaögnum, og sem tengist líklega hleðslunni. Gólfskánin virðist hafa verið sunnan hleðslunnar inn í horni skurðarins, en vegna bleytu og þrengsla reyndist því miður var ekki unnt að átta sig nánar á samhengi þessara mannvistarlaga.

Grafið var niður á um 1,5 m dýpi í skotinu þar sem útbýggingin liggur að Nesstofu vestanverðri til að kanna dýpt sökkuls, en hann reyndist ná enn lengra niður en skurðurinn, þannig að botn sökkuls fannst ekki.

Norðanlega við vesturhliðina virtust vera leifar af annarri grjóthleðslu, nokkurn veginn samsíða hinni. Hún liggur í austur - vestur út frá norðvesturhorni útbýggingarinnar. Ekki reyndist unnt að átta sig frekar á samhengi þessarar hleðslu við önnur mannvirki. Hleðslurnar sem fundust við vesturhliðina voru á um 70 - 80 cm dýpi.

Steinar sem komu í ljós í skurðinum voru mældir upp og síðan fjarlægðir svo að hægt væri að grafa áfram niður. Meðfram vesturhlið var skurðurinn grafinn niður á 1,2 m dýpi. Fleiri hleðslur komu þar ekki í ljós, en undir skurðbotninum varð vart við steina, sem bentu til eldri veggjahleðslna, enn neðar, og alls staðar voru mannvistarlæg í botni, ýmist hreyfðar torfmoldir eða mold og móaska.

Mynd 2. Norðurhlið útbýggingar Nesstofu og steinlögð þar rétt undir yfirborði. Hellurnar norðan við sökkulinn virðist hafa tilheyrt hellulögð sem liggur upp að Nesstofu og sums staðar ofan á sökkulinn. Hugsanlega er þetta hluti af stétt sem lögð var umhverfis Nesstofa. Neðst fyrir miðju sést í stóra hornsteininn í sökklinum við norðvesturhorn hússins. (GÓL2006-1-15).

1.2.2 Norðurhlið

Er grafið var meðfram norðurhlið viðbýggingarinnar komu strax fram leifar af 40 - 50 cm breiðri hellulögð upp við húsið. Hellulögnin þar fyrir norðan er rofin af skurðum fyrir rafmagn og holræsi. Hreinsað var ofan af hellunum með skóflum og múrskaiðum.

Norðan við Nesstofu hefur verið lögð ný stétt úr tilhöggnu grjóti. Hæð á norðurbrún hentar mældist í 14,24 m hæð yfir sjávarmáli, en mesta hæð á gömlu stéttinni sem kom í ljós upp við húsið norðanvert mældist vera í 14,08 m yfir sjávarmáli, eða um 16 cm lægri en nýja stéttin.

Ýmsir gripir komu í ljós þegar hellurnar voru hreinsaðar fram og skurðurinn grafinn. Flestir lágu ofan á hellunum eða í því yfirborði.

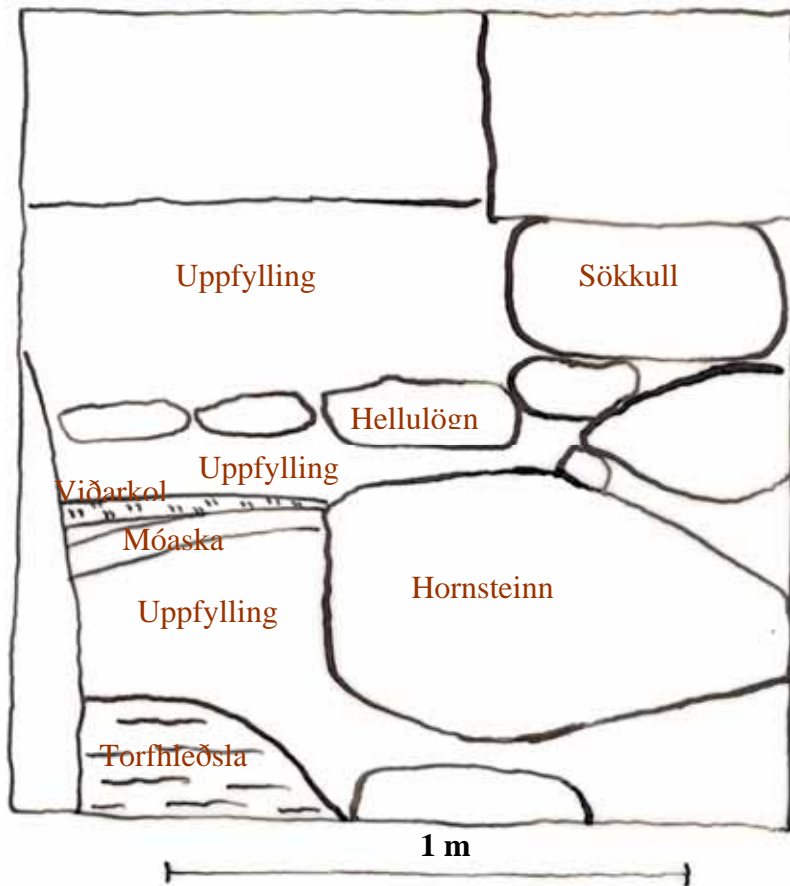
Norðan við grjóthleðslu við NV-hornið kom í ljós torfhleðsla sem í voru ljósgular, brúnar og rauðbrúnar torfur.

Grjótið í sökklinum virtist hafa verið lagt með nokkurri umhyggju, og ekki hent einhvern veginn í gryfjuna. Steinunum virðist hafa verið raðað saman, þannig að flöt hlið sneri út. Við NV-hornið, á um 50 cm dýpi, var stór og greinilegur hornsteinn, um 70 cm breiður og um 50 cm hár. Þessi steinn stóð nokkuð út úr sökkulhleðslunni.

Í móöskulagi við NV-hornið, sem virðist vera undir stéttinni, voru mörg brot úr stórrí, brúnni leirkrús og glerflöskum.

Eftir að steinar sem hreinsað hafið verið frá við norðurhlið höfðu verið mældir inn í alstöð voru þeir fjarlægðir. Þversnið sem sýnir afstöðu mannvistarlaga við NV-hornið var skissað upp.

Leifarnar af stéttinni þarna norðan við útbygginguna benda til þess að upphafleg stétt hafi getað verið um 10 – 20 cm neðar og að þegar jarðvegryfirborðið hækkaði hafi einu nýju steinalagi verið bætt ofan á.

Mynd 3. Skissa af mannvistarlögum við norðvestur horn. Efst er uppfylling. Þá hellulögn og undir henni er blönduð mold. Þá koma þunn lög af viðarkolum og móösku. Undir þeim er uppfylling og blönduð mold. Neðst er torfhleðsla og steinn til hliðar við hana. Til vinstri sést aðeins í lagnaskurð sem liggur um 80 - 90 cm norðan við húsið.

1.2.3 Austurhlið

Er grafið var frá austurhlið viðbyggingar kom í ljós steypur stöpull og rör frá hitalögn. Steypiti stöpullinn við austurhliðin er um 80 x 130 cm breiður. Hann er 130 cm frá N-gaflí Nesstofu og nær að norðurbrún glugga.

Sökkull hússins nær um 30 cm út fyrir vegginn, eins og annars staðar. Sökkullinn byrjar um 45 cm undir múrhúð. Í skurðinum komu fram nokkrir stórir steinar á um 50 - 70 cm dýpi, miðað við múrhúð. Á um 80 cm dýpi kom fram þykkt dökkgrátt leirkennt lag og í því voru stórir steinar á dreif, án þess að hægt væri að segja að þeir væru í hleðslu, eða hrúni úr hleðslu.

Ekki komu fleiri steinar úr stéttinni í ljós við norður- eða austurhlið. Á um 80 cm dýpi við norðausturhlið kom í ljós allstór blettur (um 20 - 30 x 1 cm) af svartri gjósku. Líklega er um að ræða Kötlu ~1500 lagið, og virtist lagið vera þar náttúrulega fallið. Þar undir var öskuhaugalag með móösku og svartri og sótblandaðri mold ásamt brenndum beinaögnum og skeljabrotum.

Við norðausturhornið, neðst í skurðinum á um 1,2 m dýpi, var einnig komið niður á hleðslu úr ljósgulum, brúnum og rauðbrúnum torfum. Miðað við afstöðu við svarta gjóskulagið gæti þessi hleðsla e.t.v. verið frá 15. – 16. öld. Hugsanlega er torfhleðslan sem fannst við norðvesturhornið og þessi hleðsla, sú sama, eða hluti af sama mannvirki.

Greinilegt er að leifar eldri mannvirkja eru alls staðar undir uppfyllingunni sem var á yfirborðinu, en ekki unnt að átta sig nánar á samhengi þeirra.

1.2.4 Gripir

Við rannsóknina fundust brot úr 35 gripum. Þeir komu úr efstu mannvistarlögum og eru aðallega leirkera- og postulínsbrot frá 18. og 19. öld. Gripum sem komu í ljós við rannsóknina var safnað saman í aðskilda poka án nánari staðsetningar. Þannig fundust 5 gripir við vesturhlið, við NV-horn voru 14 stk. og við norðurhliðina fundust 6 gripir eða brot.

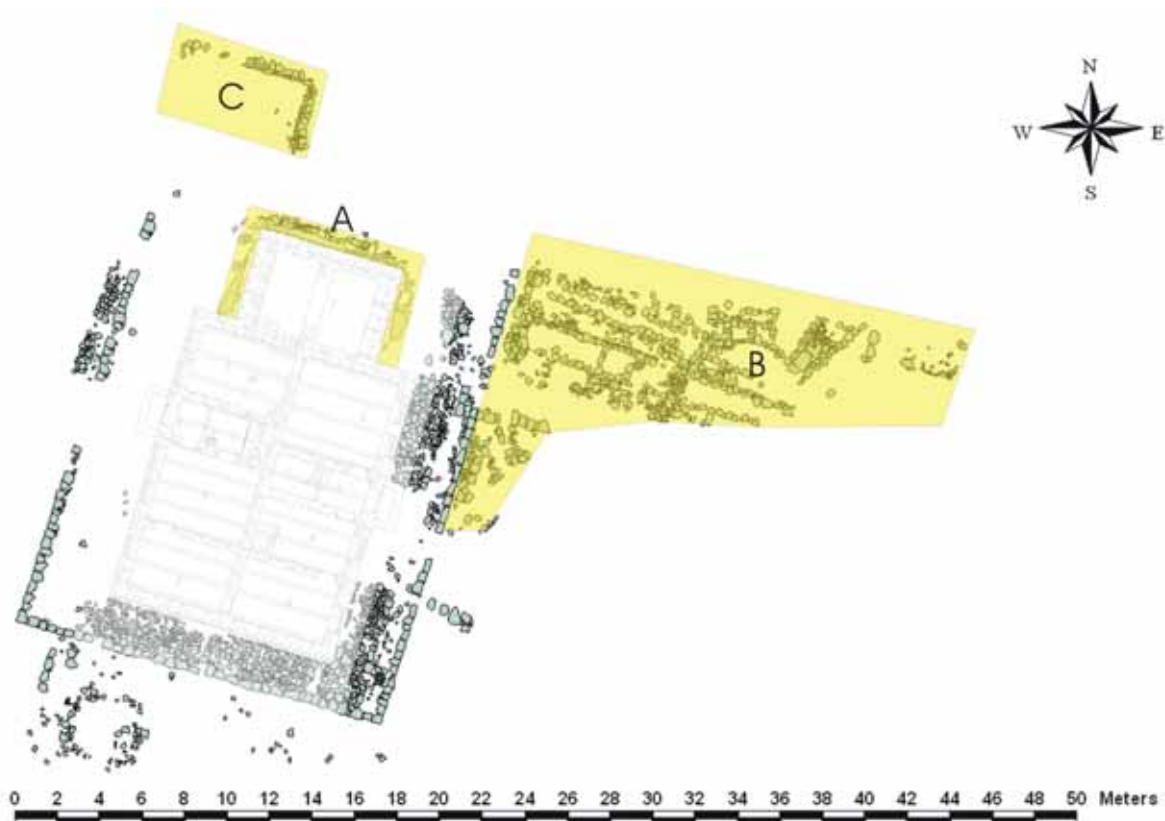
Mynd 4. Austurhlið útbyggingar. Við hornið sést að sökkullinn er allt að 30 cm breiðari en veggurinn. Efstu steinarnir eru flatir, og hafa hugsanlega markað upphaflegt yfirborð hússins. Steyptur sökkull fyrir miðri hliðinni er líklega síðari tíma styrking við vegginn.

1.2.5 Niðurstöður

Helsta niðurstaða þessarar könnunar var sú að á um 60 – 80 cm dýpi umhverfis húsið eru víða leifar af eldri byggingarleifum. Nefna má að veggur lá út frá miðri vesturhlið og annar var við norðvesturhorn. Hellulögn var við norðurhliðina. Undir henni voru veggjaleifar og við austurhlið voru enn aðrar veggjaleifar. Í jafn mjóum skurði og hér var grafinn, þar sem svo mörg og flókin mannvistarlög eru til staðar, eru litlir möguleikar á að átta sig á hlutverki eða samhengi þessara minja, nema að rannsóknarvæðið verði stækkað verulega. Mannvirkjunum hefur verið spillt allmikið af nokkrum eldri lagnaskurðum sem grafnir hafa verið án fornleifaeftirlits, og við frekari framkvæmdir á svæðinu þarf að gæta þess að ekki verði hróflað við bæjarhólnum án undangenginnar rannsóknar.

Mynd 5. Svæði sem rannsökuð voru við Nesstofu 2006 eru gul. Svæði A) er skurðurinn umhverfis útbyggingu. B) er í vegstæði að Nesstofu og C) er norðan við nýlagða stétt.

2. Fornleifarannsókn í vegstæði - svæði B

Þegar skipta átti um jarðveg í aðkeyrslu heim að Nesstofu á vegum Seltjarnarnessbæjar í maí komu í ljós leifar af vel varðveittum byggingum og öðrum mannvistarleifum rétt undir yfirborði. Kristinn Magnússon, fornleifafræðingur hjá Fornleifavernd ríkisins fylgdist með þegar jarðvegur var hreinsaður ofan af svæðinu. Af hálfu fornleifaverndar var talið nauðsynlegt að gera fornleifarannsókn á svæðinu áður en heimild yrði gefin til þess að fjarlægja minjarnar.

Seltjarnarnesbær óskaði eftir því að Þjóðminjasafnið tæki rannsóknina að sér. Guðmundur Ólafsson stjórnaði rannsókninni sem stóð yfir dagana 11. - 27. maí 2006. Aðrir þátttakendur voru Anna Rut Guðmundsdóttir, MA nemi í fornleifafræði (11/5-12/5), Berglind Þorsteinsdóttir, nemi í fornleifafræði (15/5-26/5), Davíð Bragi Konráðsson, nemi í fornleifafræði (15/5-26/6, Guðmundur Stefán Sigurðsson, MA nemi í fornleifafræði (15/5-26/6), Hrafnkell Brimar Hallmundsson, nemi í fornleifafræði (24/5-26/5), Kristín Þráinsdóttir, BA í fornleifafræði (11/5-26/5), Margrét Hrönn Hallmundsdóttir, BA í fornleifafræði (15/5-26/5) og Sigríð Cecilie Juel Hansen, MA nemi í fornleifafræði (11/5-24/5).

Rannsóknin hefur sama rannsóknarnúmer í Sarpi og uppgröfturinn sem fram fór í febrúar, þ.e. **2006-9**. Rannsóknin fékk einnig málnúmerið **2006050012** í skjalavörslukerfinu GóPró.

Eins og fyrri rannsóknir við Nesstofu voru allar mælingar á steinum, lögum, gripum og sýnum unnar í uppgrftarforritið Intrasis. Teikningar af svæðinu og önnur gagnavinnsla er unnin úr því forriti.

Svæðið sem rannsakað var um 16 m langt og um 6 m breitt austast, en breiðkar til vesturs og er um 12 m breitt upp við bæjarstéttina. Það erum 180 m² að flatarmáli og var

nefnt svæði B. Norðan við Nesstofu var auk þess hreinsað ofan af um 28 m² húsgrunni (um 4 x 7 m) og hann kannaður að hluta. Það svæði var nefnt svæði C.

Fasthnitapunktur í ISN 93:

Notaðir voru áfram tveir fasthnitapunktur sem settir voru niður 2005:

P2 = 409608,374/353725,033 H14,415 - Rör í yfirborði, um 15 m norðan við NV-horn Nesstofu.

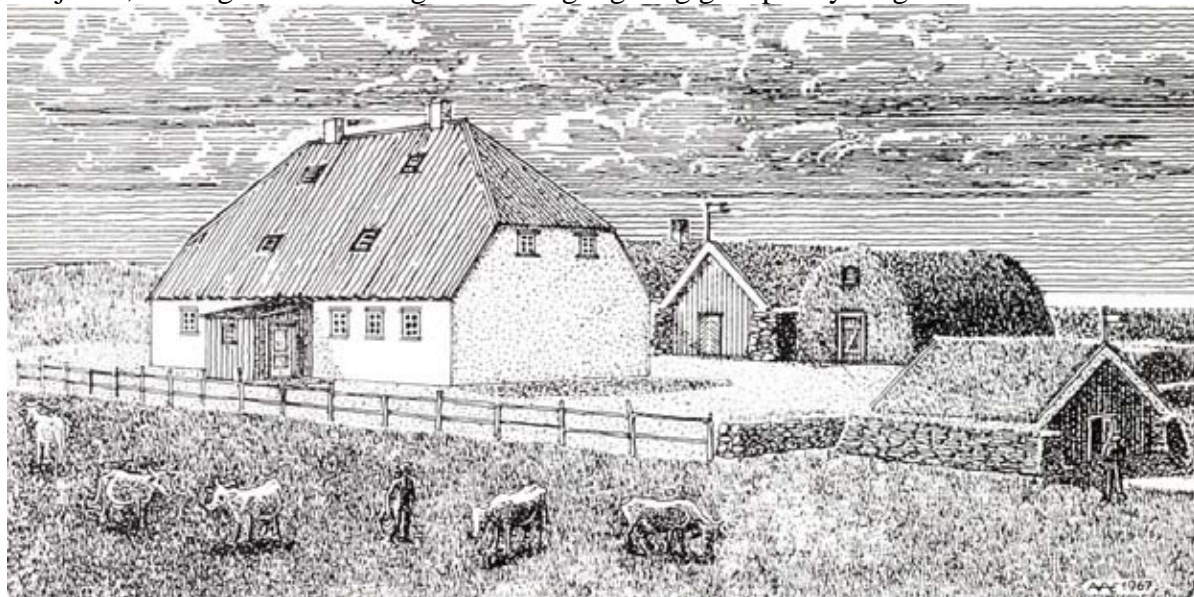
P4 = 409570,140/353771,355 H13,039 - Rör í yfirborði, um 5,75 m suðaustur af minnismerki um kirkju.

Þegar rannsókn hófst var búið að fjarlægja efstu jarðlögin ofan af svæðinu með vélgröfu. Byggingarleifar höfðu komið í ljós um 20 - 40 cm undir yfirborði í vestur hluta svæðisins en á 60 - 80 cm dýpi í austurhluta þess.

Byrjað var að hreinsa ofan af steinaröðum sem í ljós höfðu komið, rétt undir yfirborði. Yfir öllum mannvirkjaleifum virðist hafa verið blandað moldarlag, sem í eru skeljar, bein og margir gripir, einkum úr gleri, postulíni og járn. Þetta er blandað ruslslag, líklega frá 18. og 19. öld. Svo virðist sem jafnað hafi verið úr sorphaug Nesbæjarins þannig að hann hafi dreifst um allt svæðið. Í norðurhluta svæðisins fannst m.a. hrúga af postulínsbrotum úr skál og könnu.

Austarlega á svæðinu, fyrir miðju komu fljótlega fram tvær samliggjandi steinaraðir sem snéru í austur - vestur. Framhlið þeirra snéru að hvor annarri, sem bendir til þess að þarna hafi verið um 60 - 80 cm breiður gangur eða göng. Röð af timburborðum kom í ljós á milli steinaraðanna og þegar hún var könnuð betur reyndist hún vera hlíf yfir jarðstreng fyrir síma sem grafinn hafði verið niður og lá skurðurinn eftir endilöngum göngunum.

Fljótlega varð ljóst að flestar minjarnar höfðu tilheyrð síðasta bænum í Nesi, sem stóð þarna áður en Nesstofa var byggð. Bæjargöngin og veggir að þeim þóttu vera svo vel varðveitt að ákveðið var í samráði við Seltjarnarnesbæ og hönnuð svæðisins að taka tillit til minjanna, eins og kostur væri og varðveita göngin og gera þau sýnileg í hönnuninni.

Mynd 6. Teikning af byggingum landlæknis við Nesstofu, líklega um árið 1780. Þarna standa hús gamla bæjarins ennþá vestan við bæinn og ná alveg suður fyrir Nesstofu. Gamall sorphaugur er fyrir norðan Nesstofu. Við suðurgafllinn virðist vera steinlögn og nokkru sunnar eru útihús. (Teikn. Aage Nielsen Edvin, úr bókinni *Lækningar og saga*).

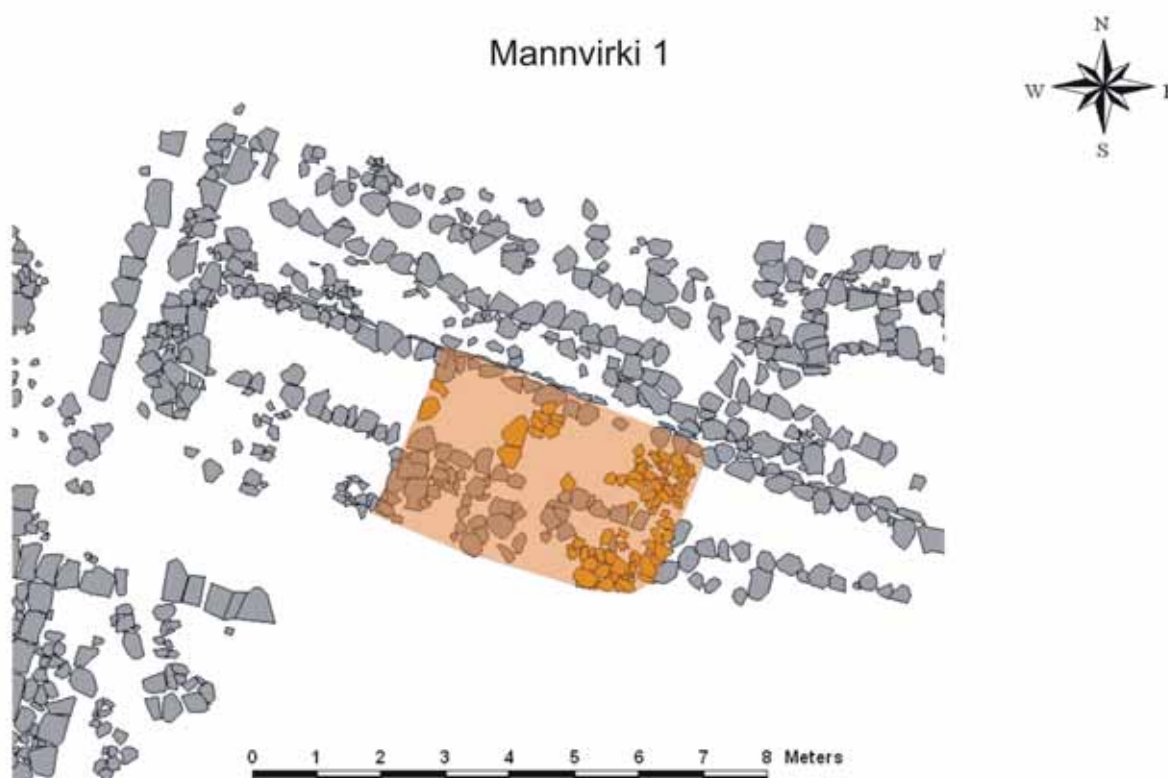
Þegar rannsókn lauk höfðu miklar byggingarleifar og nokkur byggingarskeið komið í ljós. Yngstu mannvirkin (mannvirki 1 og mannvirki 7) virtust vera yngri en Nesstofa, eða frá 18. öld eða fyrri hluta 19. aldar. Þá komu í ljós leifar torfbæjar, sem virðast hafa verið hluti af gamla bænum í Nesi, sem stóð þegar Nesstofa var reist (mannvirki 2). Einnig fundust leifar af

eldri mannvirkjum sem ekki voru rannsökuð frekar (mannvirki 3 – 6), þar sem þau lágu á meira dýpi en grafa þurfti vegna framkvæmdanna. Slík takmörkun á rannsóknarsmöguleikum skerðir mjög mikið það upplýsingamagn sem hægt væri að afla, en ræðst einfaldlega af þeim kostnaði sem framkvæmdaaðili er reiðubúinn að leggja í rannsókn.

Bærinn virðist vera frá 18. öld hefur hugsanlega staðið fram undir aldamótin 1800. Þar sem grafið var undir bæinn var alls staðar komið niður á annað eldra byggingarskeið bæjarins. Leirkersbrot sem fannst ofarlega í þeirri byggingu bendir til þess að hann geti verið frá 16. - 17. öld. Á milli þessara byggingarskeiða er allt að 20 cm þykkt ruslslag.

2.1. Mannvirki

2.1.1 Mannvirki 1 – Undirstöður 18. eða 19. aldar mannvirkis?

Mynd 7. Yfirlitsteikning af svæði B. Litaði flöturinn sýnir svæðið og steinana sem tilheyra hugsanlega mannvirki 1 sem reist hefur verið ofan á leifar gamla bæjarins (Uppdráttur S. Juel).

Á suðurhluta svæðis B fyrir miðju var þyrping steina sem virtist liggja ofan á torfveggnum sem myndar suðurhlið bæjarganganna. Steinþyrpingin nær áfram suður fyrir vegginn og er þar um 30 cm yfir gólfi. Þetta bendir til þess að steinarnir séu leifar af sökkli eða gólfi húss sem sé yngra en gamli bærinn og reist var þarna eftir að hann var rifinn. Lagnaskurður, sem liggur þvert í gegn um þetta svæði, hefur líklega eyðilagt stóran hluta þessa mannvirkis.

Steinarnir hafa verið lagðir þannig að þeir mynda þetta steinpakkningu og sumum steinum hefur verið raðað upp á endann. Skörp skil eru á hleðslunni til austurs. Grjótið virðist vera úr eldri hleðslum. Steinhleðslan hefur líklega upphaflega náð lengra til suðurs, en lagnaskurður sem liggur meðfram öllu uppgraftarsvæðinu sunnanverðu, hefur skorið hana sundur.

Mynd 8. Steinabyrping sem liggur ofan á hleðslum gangaveggjanna og heldur áfram til suðurs. Hugsanlega eru þessir steinar leifar af undirstöðu byggingar frá 19. öld. Ofarlega fyrir miðju er brot af fiskasleggju úr steini. Til vinstri sést lagnaskurður sem hefur eyðilagt hluta af byrpingunni. (GÓL 2006-03-04).

Steinaraðir sem liggja þvert yfir gangavegginn nokkru vestan við steinpakkninguna gætu hafa tilheyrt þessu mannvirki. Vegna þess hve varðveittar leifarnar eru brotakenndar og samhengi rofið við önnur mannvistarlög, er þó ekki hægt að fullyrða endanlega um aldur eða hlutverk steinanna.

Þó að staðsetning þeirra bendi til þess að þeir séu yngri en gamli bærinn, er ekki alveg hægt að útiloka að steinarnir hafi verið hluti af einu af síðustu byggingarskeiðum bæjarins. Ef svo er hafa þeir hugsanlega legið í inngangi sem var á milli ganga og búrs.

2.1.2 Mannvirki 2 – Síðasti torfbærinn í Nesi

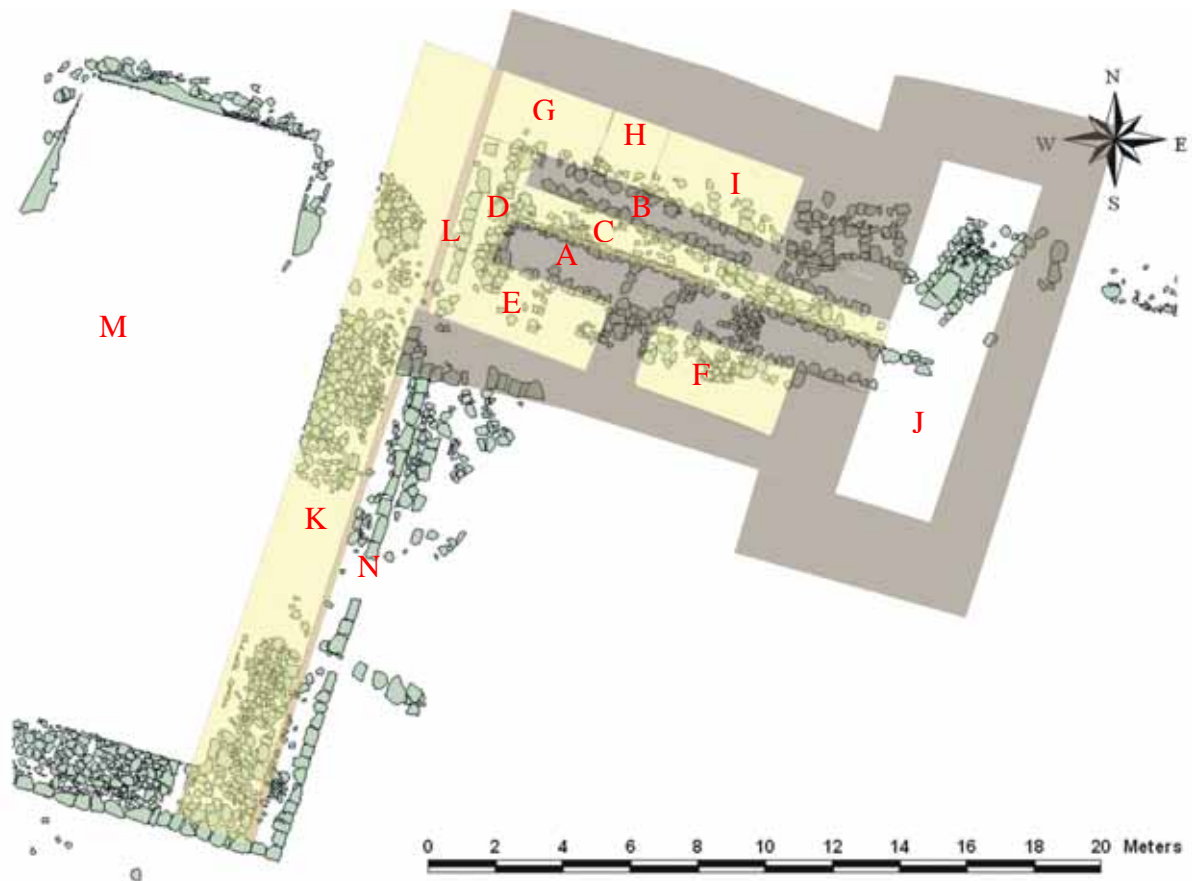
Mynd 9. Horft til vesturs yfir leifar bæjarganganna í Nesi. Við enda ganganna, fremst á myndinni, við enda veggjanna sést í gólfhellur bæjardyranna (GÓL2006-07-02).

Stór hluti mannvirkja og mannvistarleifa sem fundust í vegstæðinu heim að Nesstofu virðast tilheyra leifum síðasta bæjarins í Nesi sem stóð þar áður en Nesstofa var reist. Bærinn virðist hafa verið áfram í notkun eftir að Nesstofa var reist, þó einhver hluti hans hafi líklega verið rifinn. Það vekur sérstaka athygli hvað Nesstofa hefur verið byggð nálægt gamla bænum. Hún hefur verið reist fyrir framan gamla bæinn, aðeins um tveim metrum vestan við hann. Framan við gamla bæinn var hlað, alsett um 20 – 50 cm stórum hellum.

Við samanburð á úttekt sem til er frá 1780 virðist líklegt að þetta séu leifarnar af bænum frá þeim tíma. Dregnar voru upp skissur af nokkrum tilgátum af því hvernig niðurröðun herbergja gæti hafa verið í bænum samkvæmt úttektinni, miðað við þær minjar sem fundust. Bæjargöngin sem liggja frá austri til vesturs eftir svæðinu og vel varðveittir hlaðnir veggir beggja vegna við þau eru mjög greinileg og mátti fylgja þeim í allt að 12 - 13 m til austurs. Göngin á milli veggjanna eru frá um 70 cm til 100 cm breið. Þessi göng hafa verið lögð til grundvallar við allar tilgátur um hvernig herbergjaskipan hafi verið í bænum.

Á mynd 10 hér að neðan er sýnd ein tilgáta af herbergjaskipan bæjarins. Rétt er að hafa í huga að uppgrafarsvæðið nær aðeins yfir hluta bæjarins, þannig að enn vantar mikið upp á að þessi mynd sé fullkomin. Bæjarhúsin hafa haldið áfram til suðurs. Ef hellulögnin fyrir framan bæinn er vísbending um hve langt til suðurs bærinn hefur náð þá virðist hann hafa náð suður fyrir horn Nesstofu. Einnig hefur bærinn líklega einnig náð eitthvað lengra til norðurs.

Eftirfarandi uppdrættir eru fyrstu vinnuhugmyndir um hvernig bæjarhúsin gætu hafa litið út. Gera má ráð fyrir að þessar hugmyndir eigi eftir að taka breytingum og skýrast betur ef rannsókn verður haldið áfram á bæjarstæðinu.

Mynd 10. Leifar af mannvirki 2 og áætlaðar útlínur herbergja þess hluta bæjarins sem var rannsakaður. Brúnn litur táknar veggi og gulur litur táknar gólf eða hellulagnir. Ef gengið er út frá bæjaskipan í úttekt frá 1780, ættu A og B að vera gangaveggir. C) göngin á milli þeirra. D) eru þá bæjardyr, E) er stofa, F) er búr, G) skáli, H) skálahús, I) eldhús, J) baðstofa, K) hlað fyrir framan bæinn. M) er Nesstofa og N er kantur á stétt sem hlaðinn var umhverfis Nesstofu, eftir að gamli bærinn var rifinn.

2.1.2.1 Úttekt á bæjarhúsum í Nesi frá um 1790

Við rannsóknir sínar á Nesstofu hafa Þorsteinn Gunnarsson og Guðrún Harðardóttir fundið ýmis gögn um eldri byggð í Nesi. Meðal annarra gagna er til nokkuð góð úttekt á bæjarhúsum í dánarbússkjölum Bjarna Pálssonar landlæknis frá árinu 1790, en hann dó um 1780. Í lýsingunni kemur afstaða bæjarins við Nesstofu ekki fram, en með því að bera lýsinguna saman við byggingarleifarnar sem grafnar voru fram má væntanlega fá úr því skorið. Hér verður reynt að nota úttektina til þess að átta sig betur á því hvaða herbergi og húshlutar hafa fundist við rannsóknina og afstöðu bæjarins við Nesstofu. Lýsingin sem fer hér á eftir er með nútímastafsetningu:¹

1. **Bæjardyr** eru 9 álnir að lengd, Íslands mál, og 3½ alin að breidd. Hæð frá gólfi til bita og til mænitróðu er 3 álnir með standþili fyrir framan upp í gegn.
2. **Stofan** austur úr Bæjardyrum er 7 álnir.
3. **Skálinn** að vestan verðu á móti stofu er 8 álnir að lengd og 4 ½ alin á breidd.
4. **Skálhús** inn af þessum skála er afþiljað og 4 álnir að lengd.
5. **Búrið** er austur af göngum 9 álnir að lengd og 3¼ alin á breidd.
6. **Eldhús** innar af bæjardyrum er 7 álnir.

¹ Á bls. 214 hefst staðarúttekt á Nesi Guðmundur Vigfússon, Þórður Einarsson, Guðmundur Loðvensson uppskrifuð sú af hans Kongel. Mayts til þess medicinska brugs í Islande allranádugast destinerada Jörð Nes við Seltjörn, og billegt álag gjört þess þess þá fyrer fanst brostfeldugt og ej i leigufæru stande og fyrer fanst greind Jörð með tilheyrande áfbýlum í fylgjiiande Tilstande. (Afskrift Guðrún Harðardóttir)

7. **Göng** frá eldhúsi til baðstofu eru 7 álnir og 2 álnir á breidd.
8. **Baðstofa** er 16 álnir á lengd og 5 álnir á breidd. (Sængurhús vestur af baðstofu er horfið, en var lengst um 4 álnir).
9. **Skemma** er fyrir vestan bæinn 9 álnir á lengd og 5 álnir á breidd (smíðja).
10. **Fjosið** er með 7 básum fyrir 11 naut, 15 fet á breidd.
11. **Heygarður** áfastur við fjosið.
12. **Hjallur** norður við sjóinn.
13. Eitt **húsmannshús** að vestanverðu við bæinn, sem ekki fylgir neitt gras... (smábýli).
14. **Húsgarður** frá húsmannshúsi að norðanverðu til kirkjugarðs 8 faðmar að lengd hefur verið niður í grunn fallinn.
15. **Tómthús**. Í staðinn fyrir það annað húsmannshús norðan við bæinn sem fyrir áminnsta úttekt af 1762 umgetur, hefur landlæknir látið uppbyggja vestan til í túninu eitt annað tómthús, er Nýlenda kallast.
16. **Túngarður**. Á austursíðu heima hússins er túngarður af torfi, 68 faðmar á lengd... og á vestur síðu túnsins er grjótgardur 35 faðmar á lengd.

Þegar framangreind úttekt er borin saman við rústirnar og hvernig göngin liggja, virðast áttirnar sem gefnar eru upp í úttektinni ekki passa við réttar seguláttir. Samkvæmt úttektinni snýr framhlið bæjarins móti suðri, stofa austan megin og skáli vestan megin við bæjardyr. Samkvæmt þessu ættu gögnin að hafa legið til norðurs frá bæjardyrum. Þetta virðast hins vegar vera staðbundin áttavísun því að í raun snýr framhlið bæjarins í vest- norðvestur. Skálinn er þá norð- norðaustur af bæjardyrum, ekki í vestur, og stofan er í suð- suðvestur af bæjardyrum, ekki austur af þeim. Þetta verður að hafa í huga þegar úttektarlýsingarnar eru bornar saman við minjarnar.

2.1.2.2 Mælieiningar á 18. öld

Í úttektinni er talað um að notað hafi verið Íslands mál, sem á líklega að vera íslensk alin. Samkvæmt niðurstöðum Gísla Gestssonar sem rannsakaði gamla álnakvarða², voru nokkrir mælikvarðar í notkun á 18. öld. Álnirnar nefndust ýmsum nöfnum svo sem Hamborgaralin, dönsk alin eða íslensk alin, og voru allar álnir ekki jafnlangar. Ef bera á saman lýsingar í úttektum við uppgrafnar rústir þarf að finna út hvaða alin var notuð við úttekt á húsunum. Til þess að komast að því voru málsetningar úttektarinnar settar upp í töflu og breytt í metra miðað við lengd hverra ofangreindra álna.

Íslensk alin eða Hamborgaralin

Íslensk alin, sem einnig var kölluð Hamborgaralin, var 57 cm löng.

Íslenskum álnum (Hamborgarálnum) breytt í metra						
Herbergi	Íslensk alin	Lengd í álnum	Br. í álnum	Lengd í metrum	Br. í metrum	Fermetrar
Bæjardyr	0,57	9	3,5	5,13	2,00	10,23
Stofa, austur (S) úr bæjardyrum	0,57	7	3,5	3,99	2,00	7,96
Skáli, á móti stofu (N)	0,57	8	4	4,56	2,28	10,40
Skálhús, inn af skála	0,57	4	4	2,28	2,28	5,20
Búr, austur (S) af göngum	0,57	9	3,25	5,13	1,85	9,50
Eldhús, innar af bæjardyrum	0,57	7	3,5	3,99	2,00	7,96
Göng, frá eldhúsi til baðstofu	0,57	7	2	3,99	1,14	4,55
Baðstofa	0,57	16	5	9,12	2,85	25,99
Sængurhús, vestur (N) af baðstofu	0,57	4	5	2,28	2,85	6,50
Fermetrafjöldi hússins:						88,29

² Gísli Gestsson 1969:45-78. Álnir og kvarðar. Árbók hins íslenska fornleifafélags 1968.

Í ofangreindri töflu eru öll herbergi sem koma fyrir í úttektinni talin upp og álnum breytt í metra, miðað við að notuð hafi verið íslensk 57 cm löng alin. Í gulu reitunum eru áætlaðar tölur út frá líkum, þar eð breiddin var ekki tilgreind sérstaklega. Samkvæmt því eru tilgreind herbergi í bænum rúm 88 fermetrar.

Forn íslensk alin

Ef miðað er við forna íslenska alin sem talin er hafa verið 47 – 49 cm löng þá minnkar umfang bæjarins nokkuð, eða úr 88 fermetrum niður í tæpa 65 fermetra.

Fornum íslenskum álnum breytt í metra						
Herbergi	Forn alin	Lengd í álnum	Breidd í álnum	Lengd í metrum	Breidd í metrum	Fermetrar
Bæjardyr	0,49	9	3,5	4,41	1,72	7,56
Stofa, austur (S) úr bæjardyrum	0,49	7	3,5	3,43	1,72	5,88
Skáli, á móti stofu (N)	0,49	8	4	3,92	1,96	7,68
Skálhús, inn af skála	0,49	4	4	1,96	1,96	3,84
Búr, austur (S) af göngum	0,49	9	3,25	4,41	1,59	7,02
Eldhús, innar af bæjardyrum	0,49	7	3,5	3,43	1,72	5,88
Göng, frá eldhúsi til baðstofu	0,49	7	2	3,43	0,98	3,36
Baðstofa	0,49	16	5	7,84	2,45	19,21
Sængurhús, vestur (N) af baðstofu	0,47	4	5	1,88	2,35	4,42
Fermetrafjöldi hússins:						64,86

Dönsk alin

Ef notaðar eru danskar álnir sem voru 62,77 cm langar þá stækkar bærinn upp í 107 fermetra.

Dönskum álnum breytt í metra						
Herbergi	Dönsk alin	Lengd í álnum	Breidd í álnum	Lengd í metrum	Breidd í metrum	Fermetrar
Bæjardyr	0,6277	9	3,5	5,6493	2,20	12,41
Stofa, austur (S) úr bæjardyrum	0,6277	7	3,5	4,3939	2,20	9,65
Skáli, á móti stofu (N)	0,6277	8	4	5,0216	2,51	12,61
Skálhús, inn af skála	0,6277	4	4	2,5108	2,51	6,30
Búr, austur (S) af göngum	0,6277	9	3,25	5,6493	2,04	11,52
Eldhús, innar af bæjardyrum	0,6277	7	3,5	4,3939	2,20	9,65
Göng, frá eldhúsi til baðstofu	0,6277	7	2	4,3939	1,26	5,52
Baðstofa	0,6277	16	5	10,0432	3,14	31,52
Sængurhús, vestur (N) af baðstofu	0,6277	4	5	2,5108	3,14	7,88
Fermetrafjöldi hússins:						107,07

Samkvæmt ofangreinum útreikningum getur flatarmál þeirra bæjarhúsa sem tekin voru út verið allt frá 64 m² í 108 m², eftir því hvaða alinmál er notað. Það skiptir því miklu máli að komast að því hvaða alinmál var notað við úttektina. Hér að neðan verður fjallað um einstök herbergi og niðurstöður rannsóknarinnar bornar saman við úttektina, og reynt að bera kennsl á einstök herbergi.

Mynd 11. Horft til vesturs yfir bæjargöng síðasta bæjarins í Nesi. Steinaröðin sem er að koma í ljós undir bæjargöngunum tilheyrir mannvirki 4. Neðst til hægri eru leifar af veggjum og gólfi eldri bæjar (mannvirki 5), e.t.v. frá 16. öld. Útlínur á rafmagnsskurði [24428] (með gulu plaströri) og holræsaskurði þar norðan við [24464] afmarka uppgriftarsvæðið til norðurs. Við Nesstofu sést ný stétt sem verið er að leggja umhverfis húsið. (GÓL2006-07-11.

2.1.2.3 Göng, austur úr bæjardyrum.

Greinilegustu minjarnar sem fundust á svæði B voru tvær samsíða veggjahleðslur sem lágu eftir svæði B frá suðaustri til norðvesturs. Suðurveggurinn (A á mynd 10) var rúmlega 13 m langur og 1,5 m breiður. Norðurveggurinn (B á mynd 10) var um 11 m langur og 1 m breiður. Bilið á milli veggjanna var 1 m breitt að vestanverðu, en dróst aðeins að sér austast þar sem það var 0,7 m breitt (C á mynd 10). Báðir veggirnir eru hlaðnir úr torfi og grjóti og virtust fylltir upp með mold og torfusneplum. Gangaveggurinn er um 35 cm hár og eru varðveittar í honum 2 - 3 neðstu steinaraðirnar. Ekki sást móta fyrir einstökum torfum í gangaveggjunum, eins og hægt var víða í hleðslum annars staðar á svæðinu

Í göngunum var ekki hægt að greina eiginlega gólfskán. Mannvistarlögin þar voru blönduð mold og móösku. Að hluta til getur þetta stafað af því að lagnaskurður hafði verið grafinn eftir göngunum endilöngum og þar með eyðilagt mestan hluta mannvistarlaganna. Móöskulagið [23852] [23895] var um 2 - 10 cm þykkt og þynntist til vesturs. Undir því er um 20 cm þykkt gólf eða ruslaga. Það er að mestu blönduð brún mold og ekki dæmigerð gólfskán. Hugsanlega er þetta ruslaga sem er eldra en göngin og hefur orðið til eftir að neðra byggingarskeiðið var tekið úr notkun. Torfusneplar, á víð og dreif í göngunum, virðast vera hrun úr vegg eða þaki. Innan um þá eru leifar af hreyfðri mold, móösku og beinaleifum.

Tvær stoðarholur komu í ljós í vesturhluta ganganna. Önnur [24502] var ferhyrnd að lögun en hin [24507] var hringlaga. Fremur fáir gripir fundust í göngunum.

Vesturendi gangaveggjanna er mjög greinilegur, en austurhluti gagnanna var horfinn, eyðilagður af framkvæmdum.

Mynd 12. Neðst er syðsti hluti hellugólfs í bæjardyrum. Horft er þaðan til austurs yfir jurtaleifar í gólflagi á svæði E, sunnan gangaveggjar. Stallurinn til hægri er hitaveituskurður sem sker sundur minjasvæðið sunnanvert. (GÓL 2006-03-11).

2.1.2.4 Hellulögn (bæjardyr?)

Vestan við enda ganganna er hellulagt gólf (D á mynd 10). Þessi hellulögn er um 40 cm neðar en ný stétt sem verið er að leggja umhverfis Nesstofu. Sýnileg breidd hellugólfsins er um 0,7 m en hellurnar halda áfram til vesturs inn undir stéttina, þannig að heildarbreidd er óviss. Ofan á hellulögninni er um 5 - 6 cm þykkt fiskbeinalag. Það er sunnan við vegg nr. [22788]. Það eru líklega leifar forstofunnar sem nefnd er bæjardyr í úttektinni.

Hellurnar ná að norðurhlið nyrðra gangaveggs og til suðurs að breiðum lagnaskurði, sem sker hellulögnina sundur. Ef gert er ráð fyrir að hellulögnin framan við húsið sé leifar af hlaði, er hægt að áætla nokkurn veginn hve langt til vesturs forstofan hefur náð. Samkvæmt því hefur heildarbreidd forstofunnar verið um 1,5 til 1,7 m breið og a.m.k. 4 m löng. Það passar við málin í fornum íslenskum álum.

Í úttektinni frá 1790 stendur að Bæjardyr séu 9 álnir að lengd, Íslands mál, og 3½ alin að breidd. Vesturhlið bæjardyra hefur jafnframt verið framþil bæjarins og úr timbri. Líklega er átt við það þegar talað er um „standþil fyrir framan upp í gegn”, en orðalagið gæti raunar líka þýtt að timburþil hafi verið fyrir framan göngin, eða að allir veggir hafi verið þiljaðir. Það virðist passa ágætlega við minjarnar, sem benda til þess að norðurhliðin hafi einnig verið úr timbri og opnast inn í skála.

2.1.2.4 Herbergi austur af bæjardyrum (stofa?).

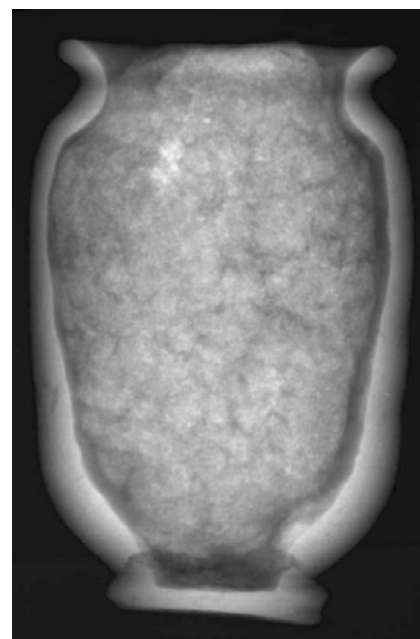
Sunnan við göngin eru greinilegar gólfskánir, mörg þunn dökk mannvistarlög, með blettum af móösku, sandi, torfusneplum o. fl (svæði E á mynd 10). Þar var komið niður á lag af plöntuleifum [26630], sem í upphafi var talið vera trjábörkur. Við nánari skoðun virtust þetta vera þangstönglar, en ýtarleg greining hefur ekki enn farið fram. Það er að jafnaði 1 – 3 cm þykkt cm þykkt. Herbergið virðist ná um 3,5 m til austurs af bæjardyrum og inngangur í það

virðist jafnframt hafa verið úr bæjardyrum. Stærð herbergisins til suðurs er óviss, þar eð það er skorið sundur af lagnaskurðinum við suðurhlið uppgraftarsvæðisins. Aðeins er varðveitt um 80 cm breið ræma af herberginu til suðurs. Þess vegna er erfitt, á þessu stigi rannsóknar, að segja með vissu hvort herbergið hefur snúið í austur-vestur eða í norður-suður. Í miðju herbergi eru steinaröð sem bendir til þess að þar hafi verið undirstaða fyrir eitthvað. Í þessu herbergi fundust margir gripir, meðal annars lítil leirkrús sem lá inn á milli steina í sunnanverðum gangavegg. Henni virðist hafa verið komið þar fyrir í holu sem grafin var niður með veggnum ofan í eldri lög. Ekkert fannst í krúsinni sem benti til hvers hún hefði verið notuð, en líklega hefur hún verið notuð undir lyf.

Myndir 13 og 14. Plöntuleifar af gólfi herbergis sunnan við göngin.

Myndir 15 og 16. Leirkrús á fundarstað sínum á milli steina í vegg. Til hægri er röntgenmynd af krúsinni, áður en hún var tæmd.

Samkvæmt úttektinni átti 9 x 3,5 álna stór stofa að vera suður af bæjardyrum. Samkvæmt íslenskri alin eru það 4 x 2 m, samkvæmt fornri íslenskri alin er stofan 3,43 x 1,72 m og samkvæmt danskri alin er stofan 4,4 x 2,2 m að stærð. Ofangreind mál benda til þess að herbergið hafa snúið göflum til austurs-vesturs og að við úttektina hafi fornar íslenskar álnir verið notaðar.

Mynd 17. Horft til austurs yfir norðurhluta uppgriftarsvæðis B. Lengst til vinstri sjást rör í lagnaskurði sem liggur meðfram norðurhlið svæðisins. Fyrir miðju er norðurveggur ganganna. Milli hans og lagnaskurðarins er mjó ræma þar sem voru leifar herbergja G, H og I. Fremst á myndinni er nýlögð stétt og framan við hana sést aðeins í hellulagt gólf í bæjardyrum. (GÓL2006-06-02).

2.1.2.5 Herbergi, norður af bæjardyrum (skáli?).

Norðan ganganna og sunnan lagnaskurða er um 40 – 120 cm breitt svæði þar sem óljósar mannvistarleifar bentu til að þar hefðu verið gólf (G, H og I á mynd 10). Ekki var hægt að greina að neinar leifar torfveggja aðgreindu þessi þrjú svæði. Á þessu svæði ættu skáli, skálahús og eldhús að hafa verið, samkvæmt úttektarlýsingunni og verður fjallað um svæðið út frá þeim möguleika.

Úr bæjardyrum virðist hafa verið gengið til norðurs inn í herbergi með óljósum gólfskánum, svipuðum og í göngunum. Um er að ræða mold sem blönduð er viðarkolasalla og móöskublettum. Aðeins er um 40 cm breið ræma varðveitt af þessu herbergi og því ógerlegt að ákveða hvernig það hefur verið (G á mynd 10). Það gæti hafa verið um 3,8 m langt, ef mælt er frá framhlið hússins. Engin auðkenni fundust þarna sem bentu til þess um hvers konar herbergi væri að ræða, en samkvæmt úttektinni ættu þetta að vera leifar skálans í húsinu.

2.1.2.6 Herbergi austan við skála (skálahús?).

Svæði H á mynd 10 tekur við af svæði G. Það er um 1,8 m langt og um 80 cm breitt. Engir veggir eru sýnilegir, nema gangaveggurinn sem myndar suðurvegg. Sams konar gólfskánir eru í þessu herbergi og í herbergi G. Mold blönduð viðarkolaögnum og móöskublettum. Allmikið af fiskbeinum var undir móöskulaginu í norðurhluta þessa svæðis. Flatir steinar eru í gólfinu upp við suðurhlið. Hlutverk þessa herbergis er óvísst, en samkvæmt úttektinni er hugsanlegt að þetta hafi verið hluti af svonefndu skálahúsi.

Mynd 18. Horft til suðurs yfir austurhluta svæðis I. Fyrir miðju eru viðarleifar undir harða laginu og annar umbúnaður þar í horninu. Viðarkolaleifar í gólfi liggja umhverfis hellurnar til vinstri. Lengst til vinstri gæti hafa verið inngangur inn í göngin (GÓL2006-08-09).

2.1.2.7 Herbergi, norðan við göngin (eldhús?).

Svæði I er austan við svæði H. Það er um 6 m langt og varðveitt breidd er um 1 - 1,2 m. Eins og annars staðar norðan gangaveggjarins voru gólfskánir fremur óljósar. Þær einkennast víða af mold með sóti, móöskublettum og beinaleifum. Undantekning frá þessu var ferhyrndur blettur í suðausturhluta herbergisins [23895]. Hann er um 1 m í þvermál og jarðvegurinn var þar mjög þéttur og harður. Undir honum komu í ljós viðarleifar. Ástand þeirra var svo lélegt að ekki var hægt að ná þeim upp. Hugsanlega hefur staðið þarna einhvers konar kerald, e.t.v. kornbyrða? Tekið var sýni úr harða laginu.

Móöskulag, sem var í gólfinu norðan við göng, lá inn undir norðurvegg ganganna. Það er því líklegra eldra að uppruna en bæjargöngin, eða að þar hefur á einhverjum tíma verið inngangur úr herberginu inn í gögnin. Austan við þetta herbergi er þykkur torfveggur. Hann virðist hafa staðið þar mjög lengi. Torfurnar í honum eru úr gulleitu torfi og í því voru leifar af svartri gjósku. Miðað við lýsingu úttekta gæti þetta herbergi hafa verið eldhúsið í gamla bænum.

2.1.2.8 Herbergi, sunnan við göng (búr?).

Sunnan við göngin voru allmiklar mannvistarleifar. Bæði eru þar greinilegir torfveggir og þykk mannvistarlög, sem eru líklega leifar af gólfskánum. Því miður eru öll þessi lög skorin sundur að sunnanverðu af hitaveituskurði sem liggur heim að Nesstofu. Svæðið er breiðast vestast þar sem það er 1,4 m breitt og allt að 14 m langt.

Áður hefur verið fjallað um svæði E, sem er austur af bæjardyrum. Austurveggur þess herbergis aðgreinir það frá næsta herbergi (svæði F á mynd 10). Veggurinn er um 2 m breiður. Veggjabrúnir eru hlaðnar úr grjóti og torfi og uppfyllingin á milli er úr torfhnausum. Þetta bendir til þess að veggurinn hafi verið hlaðinn á mismunandi tímum. Hugsanlega er torfveggurinn upprunalegi og steinhleðslan hlaðin utan á hann?

Mynd 19. Leifar torfveggjar á milli svæðis E og svæðis F. Til vinstri er innbrún í herbergi E. Lagnaskurður sker sundur austurhluta veggjarins. (GÓL2006-03-06).

Þykkan gólfskánir eru á svæði F. Breidd herbergisins virðist hafa verið um 4 metrar og gæti þar hafa verið búrið sem lýst er í úttektinni.

2.1.2.9 Baðstofa, austur af göngum?

Samkvæmt úttektinni frá 1790 virðist baðstofa hafa verið við enda ganganna, og um 7 álnir frá eldhúsi. Baðstofan er sögð 16 álnir að lengd og 5 álnir á breidd. Einnig er greint frá því að svonefnt sængurhús hafi verið vestur af baðstofu sem sé horfið, en hafi verið lengst um 4 álnir.

Þegar rannsóknin hófst var búrið að grafa í gegn um allt svæðið austan ganganna. Þess vegna voru engar leifar eftir af henni og aðeins er hægt að geta sér til um hvar hún hefur verið og hvernig hún leit út. Á mynd 10 er gert ráð fyrir að hún hafi verið um það bil þar sem svæði J er staðsett.

Hafi veggir baðstofunnar verið hlaðnir eingöngu úr torfi, er hugsanlegt að grafið hafi verið í gegn um hana án þess að vart yrði við hana, þegar jarðvegurinn var fjarlægður ofan af svæðinu.

2.1.2.10 Hellulögn syðst á svæði B

Mynd 20. Neðst er röð stórra tilhöggvinnna steina sem hafa hugsanlega tilheyrt yngsta hluta bæjarins. Hellulögnin sem tilheyrir gamla bænum er til hægri og fer undir stéttina framan við Nesstofu. Steinahrúgurnar vinstra megin á myndinni eru að mestu uppmokstur úr lagnaskurði sem liggur skáhallt yfir svæðið að Nesstofu (GÓL2006-06-04).

Syðst á svæði B, var komið niður á hellulögn sem nær um 1 m út fyrir stétt austan við Nesstofu. Hún er um 4,5 m löng og hefur greinilega slétta brún á austurhlið. Hellulögnin hefur líklega tilheyrt annað hvort gólfi í einu af bæjarhúsunum eða hlaðinu framan við bæinn.

Lagnaskurður sem fer skáhallt yfir suðurhluta svæðisins heim að Nesstofu hefur valdið miklu raski á minjunum.

Yfir hellulögninni var blandað ruslalagi.

2.1.2.11 Einingar sem tilheyra mannvirki 2:

Id	Heiti	Innihald	Nr. einingar	Tegund einingar	Flokkur
102	Mannvirki 2	Concists of	55	Hellugólf-Bæjardyr	Stone paving
102	Mannvirki 2	Concists of	27406	Torfveggur	Turfwall
102	Mannvirki 2	Concists of	27393	Torfveggur	Turfwall
102	Mannvirki 2	Concists of	25845	Gólflag	Floor
102	Mannvirki 2	Concists of	23852	Móaska	Peat ash
102	Mannvirki 2	Concists of	23895	Móaska	Peat ash
102	Mannvirki 2	Concists of	24729	Gólfskán?	Floor
102	Mannvirki 2	Concists of	24745	Brún mold	Cultural layer
102	Mannvirki 2	Concists of	25801	Torfusneplar	Turf, mixed
102	Mannvirki 2	Concists of	27803	Gólfskán	Floor
102	Mannvirki 2	Concists of	25872	Gólfskán?	Floor
102	Mannvirki 2	Concists of	26331	Móaska	Peat ash
102	Mannvirki 2	Concists of	26356	Mannvistarlag	Cultural layer
102	Mannvirki 2	Concists of	26402	Gólfskán	Floor
102	Mannvirki 2	Concists of	26630	Plöntuleifar	Plant remains
102	Mannvirki 2	Concists of	26644	Viðarkolalag	Charcoal
102	Mannvirki 2	Concists of	26680	Móaska	Peat ash
102	Mannvirki 2	Concists of	27363	Viðarkolalag	Charcoal
102	Mannvirki 2	Concists of	27544	Torf	Turfwall
102	Mannvirki 2	Concists of	27796	Torfveggur	Turfwall
102	Mannvirki 2	Concists of	27810	Móaska	Peat ash
102	Mannvirki 2	Concists of	28268	Móaska	Peat ash
102	Mannvirki 2	Concists of	28276	Gólfskán	Floor
102	Mannvirki 2	Concists of	30592	Sorplag	Midden
102	Mannvirki 2	Concists of	25858	Torfhleðsla?	Turfwall
102	Mannvirki 2	Concists of	24546	Brún mold	Cultural layer

Taflan er tekin úr *Intrasis*.

2.1.3 Mannvirki 3 – herbergi norðan ganga.

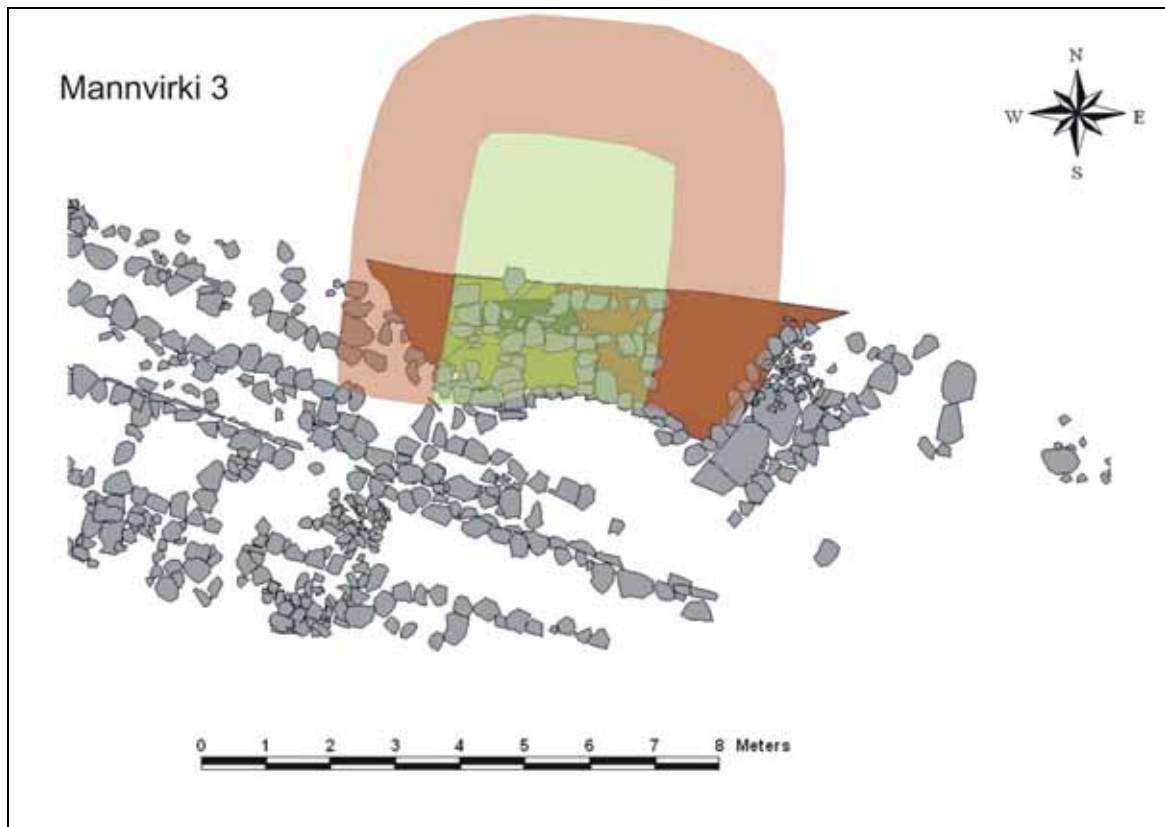
Norðan við göngin eru leifar af mannvirki (sjá afstöðu á mynd 21). Samhengi við önnur mannvirki er óljóst. Leifar af torfveggjum sem fara inn undir gangavegginn benda til þess að það muni þó vera eldra en mannvirki 2. Vegna þess hve lítil hluti mannvirkisins er sýnilegur er erfitt að gera frekari grein fyrir notkun eða umfangi þess. Innbrún veggjanna hefur verið hlaðin úr torfi og grjóti. Tóftin virðist hafa snúið í norður - suður og verið um 3 m breið að innanmáli.

Inn í tóftinni eru leifar af steinhleðslum og gólfhellum sem benda til þess að herbergið hafi tekið ýmsum breytingum á meðan það var í notkun. Í herberginu mátti greina óljósa þunn gólfskán sem var greinilegust fyrir miðju.

Í torfi fannst textílbútur (F. 1267) með áföstum viðarleifum beggja vegna og með nagla í gegn. Óvíst hvert hlutverk hans hefur verið.

Einingar sem tilheyra mannvirki 3.

Id	Heiti	Innihald	Nr. Einingar	Tegund	Flokkur
103	Mannvirki 3	Concists of	24715	Torf	Turfwall
103	Mannvirki 3	Concists of	27386	Gólfskán	Floor
103	Mannvirki 3	Concists of	22858	Torf	Turfwall
103	Mannvirki 3	Concists of	22869	Brún mold	Cultural layer

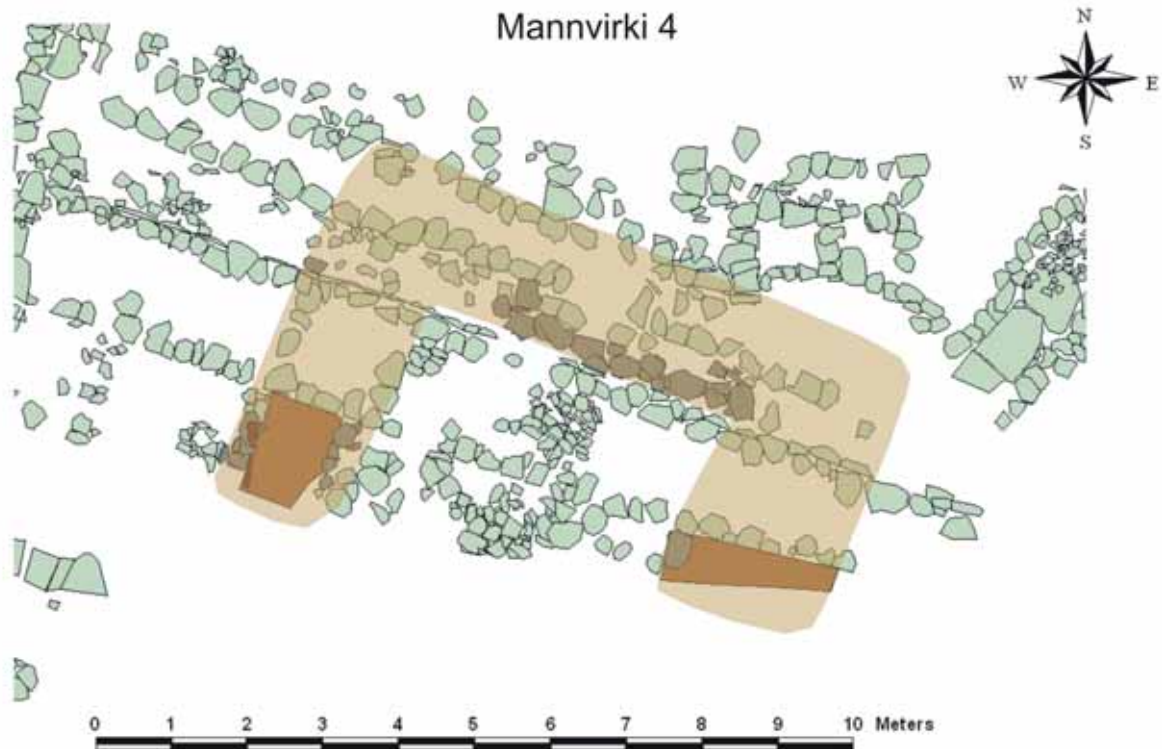

Mynd 21. Torfveggir og hleðslur sem taldar eru tilheyra mannvirki 3 og hugmynd að því hvernig það hefur geta legið (S. Juel).

Mynd 22. Horft yfir gólfhellur í mannvirki 3 fyrir miðju. Til hægri virðist vera innbrún torfveggjar. Ekki er alveg ljóst hvað tilheyrir þessu mannvirki. Inn í því virðast vera lágir bekkir. Ofan við miðja mynd eru leifar af gangaveggjum sem liggja þvert yfir myndina. Á milli þeirra eru leifar af hleðslum úr mannvirki 4. Fremst á myndinni er raflögn. (GÓL2006-0606).

2.1.4 Mannvirki 4 – undir göngum

Mynd 23. Leifar grjóthleðslu undir göngum og torfveggjum sunnan ganganna, sem taldar eru tilheyra mannvirki 4, eru litaðar dökkar. Áætluð lega mannvirkisins eru sýnd með ljósbrúnum lit. (S. Juel).

Í miðjum göngum var komið niður á greinilegan hleðslu úr grjóti, sem er eldri en bæjargögnin. Hún tilheyrir húsi, sem nefnt er mannvirki 4. Steinarnir virtust í fyrstu vera úr veggjahruni ganganna, en þegar grafið var aðeins dýpra var greinilegt að þeir hafa tilheyrt eldri byggingu sem er undir bæjargöngum. Steinarnir eru í um 3,5 m langri röð sem virtist vera efsti hluti á innbrún veggjar, sem er að hrúni kominn. Það bendir helst til þess að um sé að ræða norðurgafli á húsi. Þegar grafið var neðar syðst á uppgraftarsvæðinu var komið niður á leifar torfveggja. Torfveggirnir voru úr greinilegum, gulbrúnum, ljósbrúnum og rauðbrúnum hnausum. Fjórir metrar voru á milli þeirra og virtust þeir hverfa til norðurs undir gangavegginn. Bilið á milli torfveggjanna passar nokkurn veginn við grjóthleðsluna undir göngunum og var dregin sú ályktun að þeir væru sennilega hluti af sömu byggingu. Byggingin liggur undir gangaveggjunum og áfram til suðurs og er því eldri en þeir.

Grafið var um 50 - 70 cm undir yfirborð, sín hvorum megin við vegg bæjarganganna. Að sunnanverðu komu í ljós torf- og grjóthleðslur sem tilheyra líklega þessari byggingu. Suðaustast var grafið í gegn um gólf, og þar virtist vera hey á gólfinu. Í göngunum, hinum megin við vegginn kom líka upp hey á svipuðu dýpi, þannig að líklega er þar um sama mannvirki að ræða. Tekið var sýni af heyinu til varðveislu.

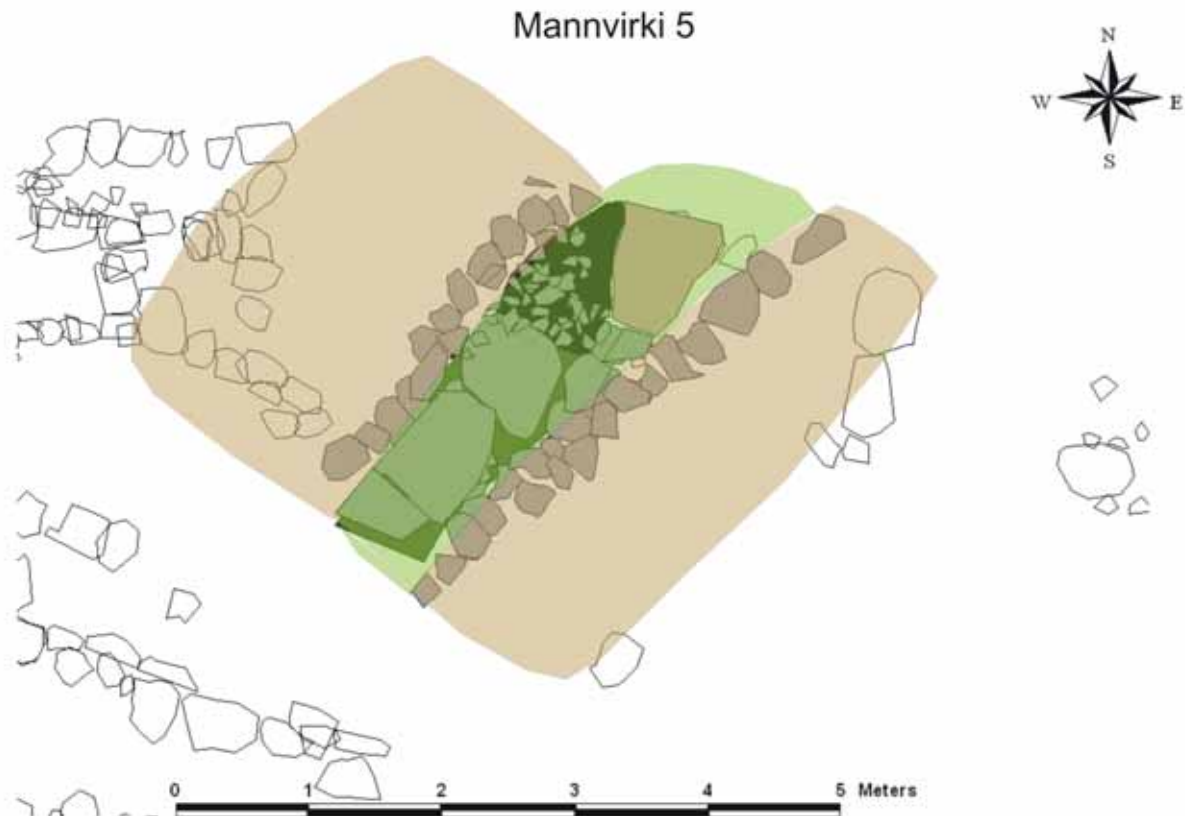

Mynd 24. Horft til vesturs eftir bæjargöngunum. Til vinstri er suðurveggur ganganna. Fyrir miðri mynd er grjóthleðslan sem kom í ljós undir göngunum og tilheyrir mannvirki 4. Símakapallinn fremst á myndinni var lagður í skurð sem grafinn var eftir göngunum endilöngum og eyðilagði flest mannvistarlög þar. (GÓL2006-06-16).

Mynd 25. Torfveggur sunnan bæjarganga, sem gæti tilheyrir mannvirki 4. (GÓL2006-05-10).

2.1.5 Mannvirki 5 – göng?

Mynd 26. Mannvistarleifar sem taldar eru tilheyra mannvirki 5. Stórar flatar gólfhellur eru á milli grjóthlaðinna veggja. Torfveggir hafa verið báðum megin ganganna að baki innbrún veggjanna. (S. Juel).

Í norðausturhluta svæðisins var komið ofan á mannvirki sem virðist vera hluti af göngum sem liggja frá suðvestri til norðausturs. Þessi göng eru tæpum einum meter neðar í jarðveginum en bæjargöngin sem áður var fjallað um og tilheyra því öðru húsi og öðru mun eldra byggingarskeiði. Varðveitti hluti ganganna er 1 – 1,5 m að breidd og um 6 m langur. Göngin eru lögð fjórum stórum hellum í botninn sem eru allt að 1,2 m að stærð. Þeim hallar lítils háttar niður til suðvesturs. Ofan á hellunum var gólfskán með viðarkolaögnum og móöskublettum. Einnig var þyrping eldbrunninna smásteina í gólfskáninni ofan á hellunum.

Að vestanverðu er innbrún veggjar sem er um 3 m langur og allt að 80 cm hár og hlaðin úr grjóti. Að baki hans er um 2 m breiður torfveggur. Torfveggurinn gæti verið hluti af grjóthleðslunni, en uppruni hans gæti reyndar verið eldri. Torfið er ljósgult með svörtum gjóskulagi í. sem tilheyrir líklega Kötlu ~1500 og er því eitthvað yngri en það. Suðvesturhluti torfhleðslunnar virðist enda við grjóthleðslu sem liggur þvert á innbrún veggjarins og myndar rétt horn á hana.

Þessar mannvistarleifar voru á meira dýpi en þeir 60 cm sem grafa þyrfti vegna framkvæmdanna. Þess vegna var ekki unnt að rannsaka þær eða samhengi þeirra frekar að þessu sinni.

Austurhlið ganganna var horfin að mestu og hafði verið fjarlægð áður en rannsókn hófst. Aðeins neðsta steinaröð innbrúnar stóð eftir, rúmlega 4 m löng. Austan hennar voru neðstu leifar af torfhleðslu sem myndað höfðu austurhlið gangaveggjarins.

Ofarlega í veggjahleðslu þessa mannvirkis fannst grænglerjað leirkersbrot sem er líklega frá 16. - 17. öld, og gefur vísbendingu um aldur minjanna, en án frekari rannsóknar er erfitt að aldursgreina þessar minjar.³

³ Munnleg heimild: Natasha Mehler. Maí 2006

Mynd 27. Horft til suðurs yfir göngin. Til hægri er neðsta steinaröð í innbrún austurveggjar og leifar af torfveggnum þar til vinstri. Fyrir miðju eru gólfhellurnar og eldbrunnir smásteinar í gólfskán ofan á þeim. Hægra megin er grjóthlaðin innbrún veggjar og að baki hennar er þykkur torfveggur, hlaðinn úr hausum. (GÓL2006-07-05).

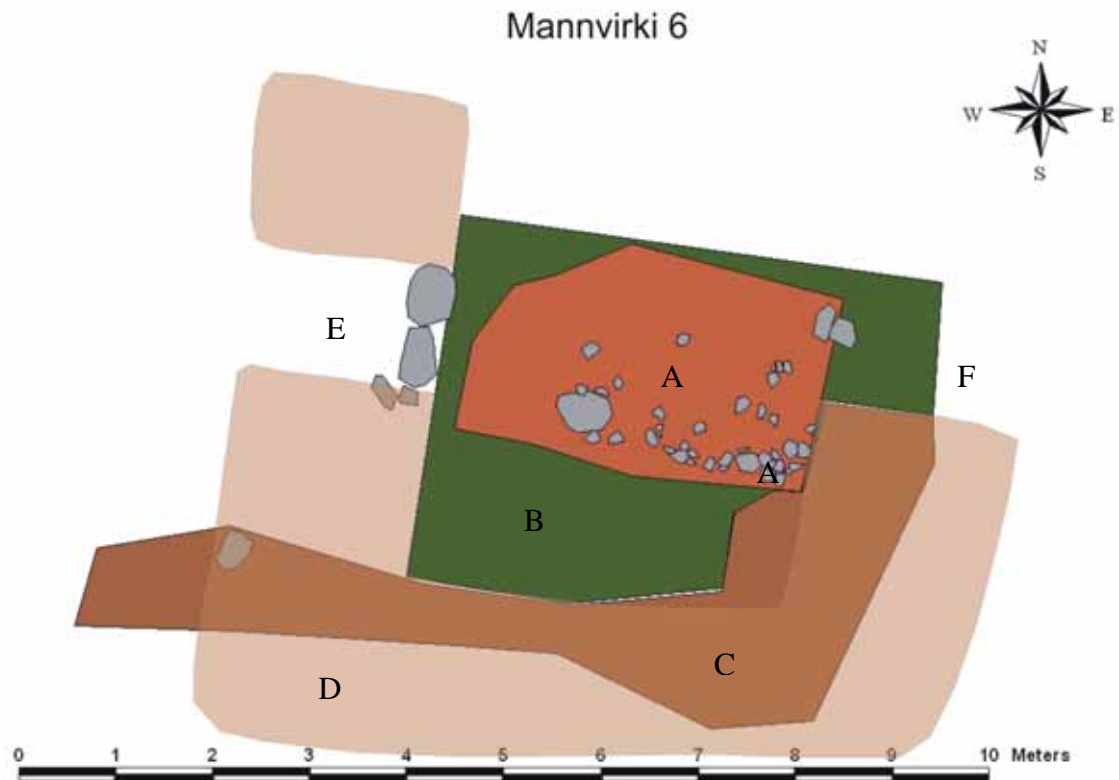
Grjóthleðslan að vestanverðu virðist enda í horni fyrir miðju ganganna og beygja þar til vesturs. Hugsanlega sér ofan á efsta hluta steinaraðar í þeim vegg sem virðist liggja þar í sveig. Þarna eru líklega leifar bæjar sem hefur staðið a.m.k. 2 – 3 öldum á undan 18. aldar bænum. Hann virðist hafa snúið öðru vísi en önnur hús sem fundist hafa á svæðinu, en ekkert er vitað um hann að öðru leyti.

Einingar sem tilheyra mannvirki 5:

Id	Heiti	Innihald	Nr. einingar	Tegund	Flokkur
105	Mannvirki 5	Concists of	52	Innri veggjarbrún, vestur	Stone wall
105	Mannvirki 5	Concists of	53	Innri veggjarbrún, austur	Stone wall
105	Mannvirki 5	Concists of	54	Hellugólf	Stone paving
105	Mannvirki 5	Concists of	30524	Gólfskán	Floor
105	Mannvirki 5	Concists of	25717	Viðarkolalag	Charcoal
105	Mannvirki 5	Concists of	25738	Móaska	Peat ash

2.5 Mannvirki 6 – íveruhús?

Mynd 28. Yfirlitsteikning af mannvistarlögum í mannvirki 6 og hugsanlegt útlit. Dökkir litir sýna mannvistarlög sem mæld voru inn. A) er dökk, sóti blandin gólfskán. B) er líka gólfskán. C) Leifar af torfvegg. D) Sýnir áætlaða þykkt og legu torfveggja. E) Inngangur á vesturhlið. F. Ætlaður inngangur á austurhlið. (Uppdráttur S. Juel).

Á austurhluta svæðisins var búið að grafa vegstæðið niður á um 1 m dýpi og næstum í óhreyfða mold þegar rannsóknin hófst. Þegar svæðið var hreinsað fram komu í ljós leifar mannvirkis sem var að miklu leyti horfið. Þarna var greinileg gólfskán (B) sem er um 3,5 x 3 m að stærð. Norðurhlið mannvirkisins nær út fyrir uppgrafs svæðið þannig að ekki sést hver full lengd hússins hefur verið frá norðri til suðurs. Norðurhluti gólfsins (A) var dekkri og þéttari á um 2 x 3,5 m svæði og mjög feitt viðkomu, eins og algengt er um forn gólf. Á þessu svæði voru einnig allmargir steinar sem lágu dreifðir við suðurhlið þessa lags.

Við vesturenda gólfsins lágu tvær flatar hellur sem gætu hafa verið gólfhellur í rúmlega 1 m breiðum inngangi (E) í húsið. Að austanverðu heldur gólfskánin áfram til austurs, (F) að endamörkum uppgrafs svæðisins sem bendir til þess að þar hafi einnig geta verið inngangur í húsið.

Við suðurhlið uppgrafs svæðis, sunnan og suðaustan við gólfið er greinilegar leifar af neðsta hluta torfveggur (C). Hann er hlaðinn úr ljósgulum og rauðbrúnum hnausum. Ekkert grjót er í veggnum. Mesta sýnilega breidd veggjarins er um 1,2 m. en gæti verið meiri þar eð ytri mörk hans liggja utan uppgrafs svæðis. Veggurinn virðist sveigja inn við suðurhliðina, sem gæti bent til að sunnan uppgrafs svæðis séu fleiri rústir tengdar þessu húsi og jafnvel fleiri byggingarskeið.

Engir gripir fundust í þessu mannvirki sem bent gætu til notkunar þess. Fitukennd og sótblandin samsetning gólfskánar bendir einna helst til þess að þetta hafi verið íveruhús.

Aldur mannvirkisins er óviss.

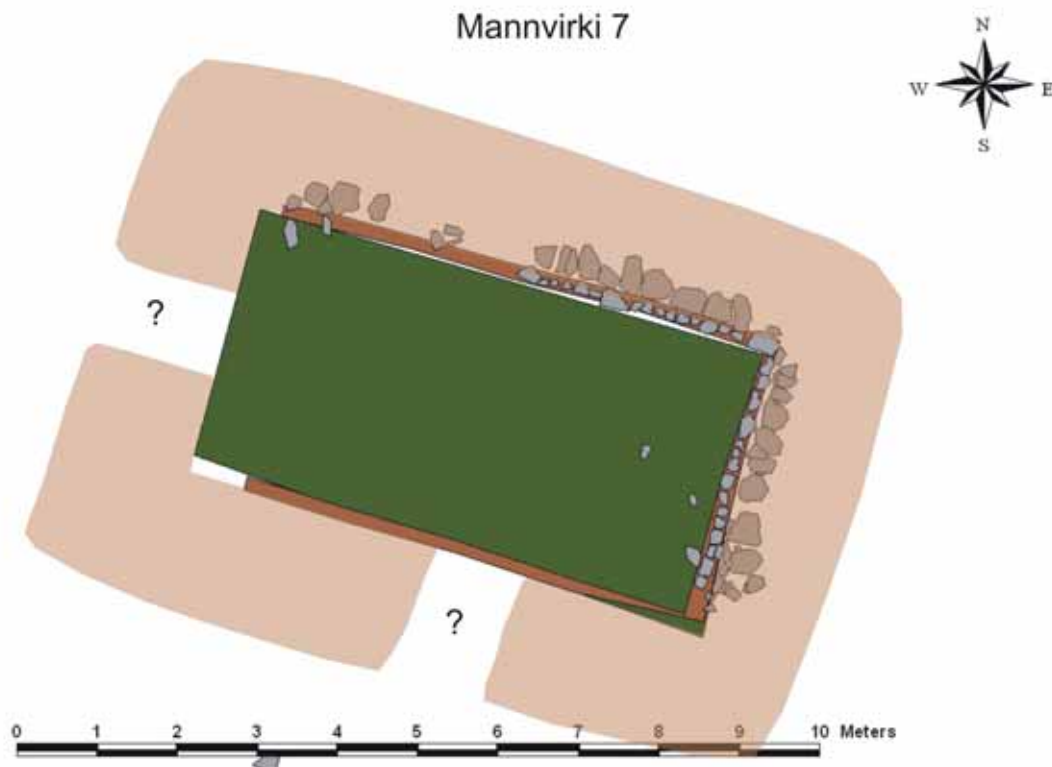
Mynd 29. Horft til vesturs yfir Uppgraftarsvæði B. Mannvirki 6 er fyrir miðri mynd. Torfveggur lengst til vinstri nær að símakaplinum, þá er syðsti hluti gólfskánar. Fyrir miðju er þétta og fitukennda gólfskánin. (GÓL2006-06-09).

Mynd 30. Horft til norðurs. Hellurnar tvær ofarlega til vinstri marka líklega inngang í húsið. Dökka fitukennda gólfskánin í miðju húsi er mjög greinileg. (GÓL2000-06-10)

3 Húsgrunnur norðan Nesstofu - Svæði C

Mynd 31. Mannvistarleifar mannvirkis 7 og hugsanlegt útlit hússins. Hér er gert ráð fyrir að torfveggir hafi verið utan um timburgrind hússins. Inngangur í húsið er óviss. Hann hefur líklega verið á vesturhlið eða suðurhlið. (Uppdráttur S. Juel).

3.1 Mannvirki 7 – timburhús?

Í yfirborði jarðvegs norðan við nýlagða stétt var komið niður á byggingarleifar árið 2005. Ákveðið var að láta það sjást í landslanginu og var því hreinsað ofan af svæðinu til þess að finna útlínur hússins. Þar reyndist vera grunnur að húsi sem virðist hafa staðið stakt. Svæðið var nefnt Svæði C. Húsgrunnurinn nefndist mannvirki 7 og hefur eininganúmer: [23631]. Ruslaga var yfir allri tóftinni og hefur það eininganúmer: [17710].

Húsið virðist hafa verið jafnað algerlega við jörðu. Ekkert stóð eftir af veggjum hússins og var aðeins neðsti hluti þess varðveittur. Með austurgafli og norðurhlið hússins var nokkuð heilleg, einföld steinaröð sem virtist vera innbrún torfveggjar, þó að utan við hana væri bara blönduð mold og ekki sæjust neinar leifar torfhleðslu. Eyður í grjóthleðslu á norðurhlið og virtist hafa komið til vegna þess að steinarnir þar höfðu verið fjarlægðir eftir að húsið var tekið úr notkun, en ekki vegna þess að þar væri gert ráð fyrir inngangi.

EKKI var hægt að staðsetja vesturhlið hússins með fullri vissu. Hugsanlega hefur henni verið rutt burt þegar yfirborð hólsins þarna var jafnað út, eða að hún liggur aðeins dýpra í jörðu en hinar hliðar hússins. Vegna þess að ekki stóð til að fara út í frekari framkvæmdir á þessu svæði, var ekki grafið dýpra til þess að leita af sér allan grun varðandi þessa hlið.

Innan við innbrún grjóthleðslunnar var einföld röð af litlum flötum steinum. Hún var greinileg við suður, austur og norðurhlið hússins. Á þessum steinum voru alls staðar 12 - 13 cm breiðar viðarleifar, líklega leifar af fótstykki sem burðargrind hússins hefur hvílt á.

Húsið er um 3,5 m breitt, ef miðað er við trégrindina. Eins og fram kom hér að ofan er lengd hússins ekki alveg viss. Norðurhliðin er um 6 m löng, þannig að húsið hefur líklega verið um 6-7 m langt. Gólfskán var mjög óljós í húsinu og líklega hefur verið timburgólf í því. Viðarleifar sem fundust á stöku stað undir gólflagi hússins gætu verið leifar af gólfbitum.

Mynd 32. Horft til vesturs yfir mannvirki 7 norðan við Nesstofu. Fremst er steinaröð sem er hugsanlega innri veggjarbrún torfveggjar. Innan hennar er röð af litlum steinhellum sem fótstykki hvíldi á. Suðurhliðin liggur rétt utan við nýja stétt og má sjá viðarleifar þar ofan á hellunum. (GÓL2006-04-02).

Mynd 33. Hrúga af þakflísum fannst utan við norðvestur horn hússins (GÓL 2006-4-07).

Mynd 34. Horft til norðurs yfir mannvirki 7. Húsið virðist hafa legið undir ruslahaugnum sem sést á teikningunni á bls. 10. Fyrirkomulag og innbyrðis afstaða á undirstöðum úr grjóti við austur og norðurhlið sjást greinilega. Norðan við húsið til vinstri sést hrúga af þakflísum sem fannst við norðvestur horn hússins. Suðurhlið hússins nær aðeins undir kantinn á nýju stéttinni. (GÓL2006-08-03).

Mjög mikið af beinaleifum fannst í húsinu. Grafið var lítillega niður við norðvesturhorn hússins. Þar komu í ljós allmargar rauðar þakflísar. Suðurhlið hússins liggur alveg upp að stéttinni sem lögð hefur verið. Sjá má leifar aurstokks og hellurnar undir honum þar sem þær liggja nánast samsíða stéttinni. Sökkull torfveggjar virðist því hafa lent þar undir stéttinni, sem bendir til þess að nýja stéttin sé mun breiðari að norðanverðu en hún var upphaflega.

Ekki fundust nein ummerki um hvar inngangur hefði verið í húsið. Eins og áður sagði benti rof í norðurhliðin fremur til þess að steinar hefðu verið fjarlægðir ú hleðslu en að þar hefði verið inngangur. Engin merki sást um inngang á austurgafli. Ekki var hægt að sjá nein merki þess að inngangur hefði verið á suðurhlið, þó að varla sé hægt að útiloka það án frekari rannsóknar. Flest virðist því benda til þess að inngangur hafi verið á vesturgafli hússins. Æskilegt væri að rannsaka þetta svæði betur til þess að ganga afla betri upplýsinga um húsið.

Leifar af gjóthleðslu utan um húsið bendir til þess að útveggir hafi verið úr torfi og grjóti. Viðarleifar og annar umbúnaður innan við torfvegginn ber með sér að húsið hafi allt verið þiljað að innan með timbri. Hugsanlega hefur þakið verið lagt með innfluttum þakflísum.

Engar heimildir eru þekktar um þetta hús, sem virðist þó ekki hafa verið mjög gamalt. Lega, gerð, þakflísar, viðarleifar og leirkerabrot benda til þess að það sé sennilega frá sama tíma og Nesstofa og að nokkuð hafi verið til þess kostað. Húsið virðist hafa staðið þarna eitt og sér og hugsanlega hefur það tengst einhverri starfsemi sem fór fram í Nesstofu, t.d. í tengslum við apótekið. Ofangreind könnun gat ekki veitt svör við því.

Mynd 35. Horft til austurs yfir mannvirki 7. Steinarnir fremst á myndinni benda til þess að húsið endi þarna, en ekki var grafið dýpra til að sannreyna það. Til hægri sjást viðarleifar úr innri brún suðurhliðar við stéttina. Ytri veggjarbrún hefur lent undir stéttinni. (GÓL 2006-05-15).

4 Umræða og niðurstöður

Niðurstöður rannsóknarinnar voru nokkuð óvæntar. Áður en framkvæmdir hófust var talið að skipt hefði verið um jarðveg í vegstæðinu heim að Nesstofu og að allar minjar þar væru horfnar. Í ljós kom að svo var ekki. Í ljósi þess hve margir lagnaskurðir hafa verið grafnir þvers og kruss yfir bæjarhólinn á undanförunum áratugum, var einnig ótrúlegt hve mikið var enn varðveitt af fornum heillegum mannvistarleifum. Þegar það lá ljóst fyrir kom ekkert annað til greina en að halda upp á eins mikið af þessum minjum og kostur var á. Eins og getið var um að framan tilheyra flestar minjarnar gamla torfbænum sem stóð í Nesi þegar Nesstofa var reist fyrir landlækni á árunum 1761 til 1763.

Það vakti sérstaka athygli hve nálægt gamla bænum, hinn nýi bústaður landlæknis virðist hafa verið reistur, eða í aðeins um tveggja metra fjarlægð. Hlaðið fyrir framan bæinn virðist hafa verið stein- eða hellulagt.

Árið 2005 fór fram rannsókn og leit að upprunalegu yfirborði umhverfis Nesstofu og hvar og hvernig stéttin umhverfis hefði verið hlaðin. Þá olli útlit og frágangur á hleðslunum sem fundust nokkra furðu vegna þess að þær virtust bæði ver misvandaðar að gerð og vera frá mismunandi tímum. Nú virðist skýringin vera fengin, því að hluti af því sem áður var talið vera hluti af stéttinni umhverfis Nesstofu, er í raun hluti af gamla hlaðinu sem var fyrir framan bæinn í Nesi. Hlaðið lendir undir stéttinni við austurhlið Nesstofu. Eftir að gamla bærinn var rifinn hefur líklega verið lögð stétt umhverfis Nesstofu með tilhöggnum stórum kantsteinum. Leifar af hellulögn við suður- og norðurhlið benda til þess að svæðið innan steinkantsins hafi verið lagt steinum eða náttúrulegum hellum.

Við túlkun á minjum hefur verið reynt að notast við lýsingu á bæjarhúsum í úttektinni frá 1790. Vegna þess hve uppgriftarsvæðið var lítið og rannsóknarmöguleikar takmörkuðust af

nauðsynlegum framkvæmdum, var það miklum erfiðleikum bundið, og vart raunhæft að ætla að slíkur samanburður sé marktækur fyrr en stærra svæði hefur verið rannsakað.

Svo virðist sem síðasti bærinn hafi gengið gegnum einhverjar breytingar á meðan hann var uppistandandi, og hugsanlega hefur hann verið minnkaður eitthvað undir það síðasta.

Ljóst er að þarna eru mörg byggingarskeið eldri bæjarrústa dýpra í jörðu sem eru ókannaðar með öllu. Áframhaldandi rannsóknir gætu því leitt mjög margt nýtt og áhugavert í ljós um þróun og sögu Ness.

Að rannsókn lokinni voru minjarnar þakrar með jarðvegsdúk og uppgraftarsvæðið fyllt með sandi. Upprunalegu veggir ganganna fengu að standa upp úr aðkeyrslunni og tyrft var yfir þá. Gert er ráð fyrir að hellulagt verði upp að þeim að utan- og innanverðu, en lokafrágangur verður að bíða þar til frekari rannsóknir á svæðinu hafa farið fram.

5 Einingaskrá

Öll mannvistarlög sem fundust, steinar, fundir, sýni o.fl. voru mæld inn og skráð sem einingar í uppgrftarforritið og gagnagrunninn Intrsis. Þar er hægt að nota gögnin til þess að gera ýmis konar greiningar. Ekki er tóm til þess í þessari framvinduskýrslu, en möguleikarnir eru til staðar til þess að gera miklu meira með niðurstöðurnar en hér er gert. Hér verður aðeins birt einingaskrá yfir númer og lýsingu á mannvistarlögum, byggingarhlutum og mannvirkjum sem skráð voru við rannsóknina:

- 50 *Steinhleðsla*. Stórir steinar sem eru hugsanlega undirstöður torfveggjar suðurvesturhorns stofu Nesbæjarins. Þeir virðast vera eldri en stéttin umhverfis Nesstofu [59] en tilheyra hugsanlega yngsta hluta torfbæjarins.
- 51 *Steinlögn* yfir gangavegg. Hugsanlega undirstöður byggingar frá yngsta byggingarskeiði hússins.
- 52 *Veggjarhleðsla*. Innri veggjarbrún vesturveggjar í göngum eldra mannvirkis.
- 53 *Steinhleðsla*, líklega innri veggjarbrún í austari vegg að gögnum í eldra byggingarskeiði. Sbr. [52] sem er innri veggjarbrún í vesturvegg að sömu göngum.
- 54 *Gólfhellur*. Stórar gólfhellur í göngum. Ofan á þeim var þunn gólfskán. Ofan á henni var viðarkolalag með smásteinum í. Þar sem hellulögnin endar í norðri tekur við móöskulag, sem er líklega framhald gólfs.
- 55 *Hellulögn* vestur af göngum. Líklega leifar af framhúsum gamla bæjarins, bæjardyrum, stofu og skemmu. Stofan er að mestu horfin vegna lagnaskurðar sem grafinn hefur verið í gegnum hana.
- 56 *Hellulögn*. Líklega hellur í inngangi að mannvirki 6.
- 57 *Útveggur?* Líklega innbrún á undirstöðum útveggjar í mannvirki 7. Jafnað var yfir svæðið með jarðýtu. Engar leifar eru varðveittar af sjálfum torfveggjum. Ekki er þó hægt að útiloka að þessir steinar hafi eingöngu verið stuðningur fyrir timburgrind hússins, að utanverðu og að húsið hafi þá verið timburhús án torfveggja.
- 58 *Hlað?* Steinlögn sem tilheyrir líklega hlaði torfbæjarins í Nesi, og hefur verið í yfirborðinu fyrir framan bæinn. Hún virðist hafa verið um 2,24 m að breidd. Steinarnir eru mjög misstórir. Hellur í stéttinni sem lögð umhverfis Nesstofu er að hluta lagðar yfir þessa steinlögn.
- 59 *Kantsteinar*. Þessi steinaröð er kantur á stétt sem hlaðin hefur verið umhverfis Nesstofu. Steinaröðin er líklega lögð ofan á ruslalagið sem myndaðist umhverfis Nesstofu eftir að torfbærinn var jafnaður við jörðu.
- 101 *Mannvirki 1*. Undirstöður og útlínur að mannvirki sem virðist liggja ofan á bæjargöngum (Mannvirki 2). Er líklega yngsta mannvirkið á svæði 2006-B.
- 102 *Mannvirki 2* eru líklega leifar bæjarganga síðasta bæjarins í Nesi áður en Nesstofa var reist. Þetta eru tveir veggir og göng, ásamt gólfskánum nærliggjandi herbergja.
- 103 *Mannvirki 3* er fremur óljóst. Aðeins lítill hluti þess er varðveittur. Þetta er tilraun til þess að reyna að rað því saman.

- 104** *Mannvirki 4* er aðeins komið í ljós að hluta til. Brot af hleðslum sem virðast liggja undir mannvirki 2.
- 105** *Mannvirki 5*. Það eru hellulögð göng. Hellurnar eru stórar og ofan á þeim eru þunnar gólfskánir, móösku og viðarkola. Innbrúnir veggjanna sem liggur að göngunum eru hlaðnar úr grjóti. Að baki þeirra eru þykkir torfveggir úr ljósgulu torfi.
- 106** *Mannvirki 6* er austast á uppgraftarsvæði B 2006. Það er neðst í uppgreftinum, á um 1 m dýpi. Öll mannvistarlæg yfir mannvirkinu höfðu verið fjarlægð með gröfu áður en rannsókn hófst. Þess vegna vantar m.a. hluta af veggjum og tengingu við gólf. Norðurhluti hússins liggur utan uppgraftarsvæðis. Inngangar virðast vera í húsið bæði á austur- og vestur gafli.
- 107** *Mannvirki 7* er norðan Nesstofu á uppgraftarsvæði C 2006. Því hefur verið jafnað út með jarðýtu og því vantar marga hluta hússins. Við norður, austur- og suðurhlíð fundust viðarleifar sem eru líklega fótstykki eða lausholt timburgrindar hússins. Viðarleifarnar lágu á litlum flötum hellum. Utan við þær er röð af steinum sem eru líklega innbrún að torfvegg, sem er horfinn vegna þess að engar leifar torfs fundust. Ekki er þó hægt að útiloka að steinaröðin sé eingöngu stuðningur við timburgrindina og að húsið hafi verið timburhús.
- 17710** *Ruslalog* yfir tóft 23631.
- 22756** *Blandað ruslalog*. Mold blönduð með skeljum, beinum og gripum. Hugsannlega lag sem hefur myndast þegar yfirborðið var jafnað út með jarðýtu. Efsta mannvistarlagið sem skráð var á svæðin. Búið var að fjarlægja yfirborðslagið.
- 22788** *Brún mold*, maðksmogin, engin sýnileg lagskipting. Ljósbrúnir blettir úr torfi hér og þar. Hugsanlega eru það leifar af torfvegg sem jafnaður hefur verið út. Viðaragnir eru á víð og dreif í laginu. Lagið endar í suðri við skurð sem hefur slitid það sundur.
- 22788?** *Brún mold*, blönduð skeljum, beinum, glerbrotum og viðarögnum. Líklega neðsti hluti skeljalagsins, sem hefur líklega verið ruslalog. (Ath. númer lags er það sama og fyrra lagið).
- 22778?** Malarlag, Sennilega uppfylling ofan á skeljalagi [22756].
- 22788?** *Brún mold*. Hugsanlega leifar af torfhleðslu. (Þessi lög þarf að athuga nánar).
- 22793** *Brún mold*, blönduð ýmsu rusli, skeljum, beinum, viðarkolaögnum, og móóskublettum. Fremur laus í sér. Yfir göngum.
- 22800** *Torf*. Ljósgulir, brúnir, dökkbrúnir og rauðbrúnir blettir í torfuhnausum. Dökkgrá gjóska var í torfinu. Tekið var sýni úr gjóskunni (*sýni 1*). Efsti hluti af torfvegg. Blandað mold.
- 22809** *Brún mold*. Viðaragnir eru í moldinni, en annars er hún hrein og lítið blönduð öðrum aðskotahlutum úr ruslalagi. Fremur laus í sér. Endar til norðurs við lagnaskurð.
- 22820** *Brún mold*. Fremur laus í sér, maðksmogin, en lítið blönduð. Einstaka viðarkolaagnir. Brún mold, blönduð rusli og torfusneplum.
- 22824** *Torfhleðsla*. Brún, maðksmogin mold með ljósbrúnum og rauðbrúnum torfublettum.
- 22828** *Brún mold*, fremur laus í sér og maðksmogin. Blönduð rusli, einstaka viðarkolaögnum og brenndum beinum. Ljósir moldarblettir á stöku stað, e.t.v. torfusneplar.
- 22833** *Brún mold*, fremur laus í sér. Blönduð rusli, einstaka viðarkolaögnum og brenndum beinum. Ljósir og rauðbrúnir moldarblettir á stöku stað, e.t.v. torfusneplar.
- 22840** *Blönduð mold*.
- 22844** *Brún mold*, maðksmogin og fremur laus í sér. Blönduð skeljum, beinum og gripum. Blönduð móösku neðst. Lagnaskurður liggur eftir þessu lagi og rýfur það að endilöngu.
- 22852** *Brún mold*, maðksmogin. Lítið blönduð beinum og skeljum. Gulir og rauðbrúnir torfusneplar á stöku stað.
- 22858** *Torfhleðsla*, efsti hluti torfveggjar. Gulleitir, ljósbrúnir og rauðbrúnir torfuhnausar. Í torfinu eru svartir gjóskublettir. Sýni var tekið úr þeim til greiningar.
- 22869** *Brún mold*, blönduð. Ljósir og gulir blettir úr torfhnausum.
- 23620** *Ruslalog*, fyrir norðan húsið. Yfir mannvirki. Sama blandaða lag og [22756]

- 23631** *Húsgrunnur* sem grafinn var fram norðan við Nesstofu. Hugsanlega gólflag eða lag ofan á gólfi innan í húsinu norðan Nesstofu.
- 23852** *Móaska*, rauðbleik. Móöskulag í göngum. Efsti hlutinn er hrein móaska. Neðar er lagið blandað dökkri mold og skeljum. Líklega á gólfi. Lagið var 2 - 10 cm þykkt. Lagið er þykkast við miðju ganganna en þynnist til vesturs. Sama lag og [23895].
- 23895** *Móaska*. Tilheyrir líklega gólfi í göngum. Sama og 23852. Lagnaskurður sker sundur lagið. Það var frá um 2 - 10 cm þykkt og þynntist til vesturs.
- 24404** *Viðarleifar* ofan á steinaröð. Líklega lausholt. Breiddin er um 17 cm. Lengd á langhlið rúmlega 6 m og breidd um 3,6 m.
- 24428** *Skurður*. Útlínur á rafmagnsskurði voru mældar inn að nýju.
- 24464** *Holræsaskurður* norðan við rafmagnsskurð var mældur inn að nýju.
- 24502** *Stoðarhola* í móöskulagi í göngum, ferhyrmd að lögun.
- 24507** *Stoðarhola?* í göngum, hringlaga.
- 24515** *Fjöl* sem lá ofan á lagnakapli (síma eða rafmagn). Tilheyrir lagnaskurði.
- 24522** *Viðarleifar* í viðarkola- og móöskulagi.
- 24529** *Viðarleifar* í viðarkola- og móöskulagi.
- 24534** *Viðarleifar* í viðarkola- og móöskulagi.
- 24539** *Viðarleifar* í viðarkola- og móöskulagi.
- 24546** *Brún mold*, blönduð rusli og viðarleifum.
- 24715** *Torfhleðsla*. Hluti af stærra lagi. Mælt að skurði sem sker lagið. Mörk lagsins eru óljós. Það hverfur inn í norðurbakkann. Líklega sama lag og [25890].
- 24729** *Ljósbrún mold*, mjög þjappað og hart lag. Er eins og hóll í horni herbergis. Hugsanlega gólflag?
- 24745** *Kolalag*, sem í eru bæði viðarkola- og steinkoladreif. Lagið er blandað mold.
- 25717** *Viðarkolalag* í mold ofan á hellulögn í gólfi. Í laginu eru margir smásteinar. E.t.v. gólf í eldri göngum eða undir göngum?
- 25738** *Móaska* ofan á hellulögn í gólfi, framhald af móöskulagi [   ].
- 25800** Sýni sem var tekið úr lagi [25717].
- 25801** *Blönduð mold*. Torfblönduð gulbrún, brún og rauðbrún að lit undir skeljalagi. um 10 - 15 cm þykkt. Hugsanlega hrun úr vegg eða þaki. *Torf*, blandað torfusneplum. E.t.v. leifar af hrundum torfvegg.
- 25813** *Gólfskán*. Mannvistarlag, hugsanlega gólf. Feitt viðkomu. Dökkbrúnt og gráleitt að lit. Búið var að fjarlægja allan jarðveg ofan af laginu þegar rannsókn hófst.
- 25823** *Torfveggur* austast í austurhluta uppgraftarsvæðis. Mikið gult, brúnt og rauðbrúnt torf. Stórir hnausar. Hverfur inn í suðurbakka uppgraftarsvæðis.
- 25845** *Gólfskán* í göngum, um 15 cm undir móöskulaginu í göngum móösku. Dökkt og fitukennt blandað moldarlag. Ýmsir fundir eru í laginu, m.a. bein og fiskasleggja. Austasti hluti ganganna er sundurgraffinn af lagnaskurði [25751] sem liggur eftir göngunum endilöngum.
- 23852** *Móaska* í göngum, allt að 10 cm þykk. Sama lag og [23895] sem er sundurskorið af lagnaskurði [25751].
- 25858** *Torfhleðsla* undir steinhleðslu, blönduð mold. Skýr skil í jarðvegi.
- 25872** *Gólfskán*. Dökkbrún lagskipt mold, Mannvistarlag, líklega gólflag. Í laginu eru fiskbein, skeljar og sandblettir.
- 25890** *Torf*lag. Gul og ljósbrúnar torfur. Óljós mörk. E.t.v. hrun. Hverfur undir norðurbakka uppgraftarsvæðis.
- 25996** *Hvítur blettur* tekinn sem sýni úr lagi [25872].
- 26000** *Torfhleðsla*. Gulir og rauðbrúnir hnausar. Suðurhlutinn er mjög fínn og var myndaður. Norðurhlutinn við vegginn virðist vera hreyfður. Greinilegur torfveggur. Sennilega hluti af [25801]. Hleðslan er sundurskorin af lagnaskurði.
- 26331** *Móaska* ofan á dökku gólflagi. Þykkt lagsins er 1 - 2 cm.
- 26356** *Blandað moldarlag* sunnan við gangavegg. Brún og dökkbrún mold. Virðist vera hreyft. Hugsanlega gryfja? eða eitthvað sem hefur fyllst upp af drasli. Mikið af alls

- konar gripum í þessu lagi, gler, lyfjaglös, þakflísar o. fl. Heil lítil lyfjakrús fannst við vegginn í þessu lagi.
- 26402** *Gólfskán.* Lagskipt dökkbrúnt, grásvart gólflag, feitt viðkomu, 2-3 cm. Þá koma skeljar og beinarusl 6-7 cm þykkt. Dökkt, svarbrúnt, ljósara neðst, 3-4 cm þykkt. Þá kemur um 0,5 cm þykkt sandlag, þá 2-3 cm þykkt leirkennt lag, frekar dökkt. Þá dökkbrúnt lag, slitrótt 1-2 cm þykkt, svo 1 - 2 cm þykkt sandlag og svo torf [27544] þar undir. Lagið var skafið niður með múrskeið. Ath.: Í sömu hæð og efra sandlagið er blönduð brún mold með torfusneplum austast. Sandlag 2 nær þó alveg undir það. Sandlag 2 er að mestu skeljasandur austast 2-3 cm þykkt með smá torfblettum. Lagið er sundurgrafið af skurði, en er mælt sem eitt lag beggja vegna við hann. Þetta er sama lag og [25872].
- 26630** *Plöntuleifar,* hugsanlega þangstönglar. Var á vettvangi talið vera börkur og kallað barkarlag. Í smásjá virðist lagið vera úr hringlaga mjúkum plöntum sem hafa pressast saman. Lagið losnar auðveldlega í sundur þegar það er aðgreint. Litur frekar dökkbrúnn, með rauðgulum blæ. Liturinn varð ljós þegar lagið þornaði. Svæðið er um 2 m frá austri til vesturs og 1 m frá norðri til suðurs. Líklega er lagið stærra en segir hér að framan því að plöntuleifarnar skerast af skurðinum. Lagið er í herbergi sem talið er vera stofa og er vestast í henni. Í veturhluta liggur plöntulagið ofan á steinlögum í gólfi. Lagið er þar um 2 cm. þykkt. Annars er það að jafnaði 1 - 3 cm þykkt. Ekki er hægt að sjá að plöntuleifarnar myndi neins konar mynstur. Ath.: Undir plöntulaginu var heilmikið af beinum og einnig viðarleifum. Undir miðju laginu vannst voru samsíða viðarleifar sem mynduðu þríhyrning. Teknar voru af því myndir.
- 26644** *Viðarkol* í dökkri mold. Viðarkolin eru þéttast á milli steina. Lagið er frekar þétt í sér á köflum. Liturinn er brúnn og blandaður bleikum móöskublettum og smá rauðbrúnum bletti. Í laginu er mikið af viðarkolum, mest umhverfis steina en minna annars staðar. Móöskublettir á köflum, einnig viðarleifablettir. Lagið þynnist að norðanverðu, frá steinahleðslum, en er þó að jafnaði fremur ójafnt. Tekið var ofan af laginu með skóflu og síðan hreinsað fram með múrskeið.
- 26680** *Móösku- og viðarkolalag,* ljósbleikt efst með svörtum og marglitum blettum. Dekkist er neðar dregur og er þar dökkfjólublátt og svart. Lagið er laust í sér efst en þéttara er neðar dregur. Það er um 7 cm þykkt syðst og er þykkast um miðjuna þar sem það er um 20 cm þykkt. Lagið er blandað dýrabeinum og skeljum. Áberandi mikið er af fiskbeinum. Við steinana var mikið af móösku, viðarkol og fiskbein við steina. Einnig var hvítt efni við einn steininn. Steinarnir sem lagið lá að voru brenndir. (Lausleg afstöðumynd var teiknuð á einingaeyðublað). Lagið virðist liggja inn undir vegginn til suðurs og inn í göngin. Hugsanlega tilheyrir lagið eldra byggingarskeiði, eða eldra inngangi inn í göngin sem lokað hefur verið fyrir.
- 27381** *Stoðarhola.*
- 27386** *Gólfskán.* Sandblendin mold, blönduð viðarkolaögnum. Lagið er 0,5 - 1 cm þykkt og liggur ofan á steinhellum.
- 27393** *Torfveggur.* Norðurveggur ganganna.
- 27406** *Torfveggur,* sem markar austurhlið ganganna.
- 27419** *Gólfskán?* Dökkt þétt moldarlag. Virðist fara inn undir steina í vegg. Hugsanlega gólf.
- 27463** *Móöskulag,* mjög þétt í sér. Það er bleikt að lit með stórum svörtum sótdílum. Samsetningin er sendin og leirkennd. Sums staðar er lagið blandað fokmold og sums staðar eru moldarlög á milli móöskubletta. Í laginu eru viðarkola- og beinaleifar og gjallmolar. Það er allt að 10 cm þykkt, þykkast austast. Það fer umhverfis og undir steina í laginu og teygði sig líka til suðurs undir veggjarhleðslu og inn að göngum. Í laginu fundust beinaleifar, járn og leirkerabrot. Lagið var hreinsað fram með múrskeið. Lausleg afstöðumynd var teiknuð aftan á einingablað.
- 27544** *Torfusneplar.* Líklega hrun úr vegg.
- 27796** *Torfveggur.* Gulur, rauðbrúnn og brúnn að lit. Mjög skýr og greinileg hleðsla, líklega klömbruhleðsla. Hnausar við hleðslur að vestan og austan og einnig meðfram

skurðinum sem liggur A-V, syðst í uppgraftarsvæðinu. Torfusneplar og rusl er inn í torfveggnum. Hann liggur upp að grjóthleðslunni í suðurvegg ganganna.. Líklegt er að hann hafi náð eitthvað lengra suður.

- 27803** *Gólfskán*, lagskipt. Lögin skiptast í fjögur um 2 cm þykk lög. (sjá sniðteikningu á einingaeyðublaði) Efstu lagið er rauðleitt (9) þá kemur grænleitt dökkt lag (7) svo dökkt grábrúnt lag með smá móöskuleifum (6) og síðast annað lag einnig dökkt/grábrúnt með móöskuleifum (5). Tvö efstu lögin eru mjög hörð en síðari tvö eru mýkri. Öll lögin eru fitukennd viðkomu. Engir munir komu úr tveimur efstu lögunum en smávegis af beinaleifum úr þeim síðari. Undir fjórða laginu (5) kemur örþunnt sandlag, þá um 1 cm þykkt rauðleitt lag (4) og undir því um 0,2 - 0,3 cm þykkt skeljasandslag. Undir því er blandað lag, torf og móaska (2 - 3). Ath.: Undir fjórða gólflaganu er móöskulag vestast upp við steinana, um 3 - 4 cm þykkt (8). Neðst er um 0,5 cm þykkt svart fitukennt gólflag sem þynnist út til norðurs. Undir öllu saman er torfveggur (0) sem nær um 40 cm til norðurs tekur við blönduð mold.
- 27810** *Móöskublettur*, frekar laus í sér, Bleikur, appelsínugulur og brúnn með svörtum viðarkolaögnum. Um 5 cm þykkt nyrst við vegg, en lækkar svo og þynnist. Sýnilegur á um 40 cm kafla frá austri til vesturs. Liggur upp að, og á milli og yfir steina og liggur undir vegghleðslur.
- 28268** *Móöskublettur*. Hugsanlega hluti af [27803], lag (8).
- 28276** *Gólfskán?* Fremur þétt mannvistarlag, líklega gólfskán. E.t.v. neðsti hluti af gólflagi [27803]. Lagið er blandað, brúnt, grátt, rautt, svart, leir torf, móaska og viðarkolalag. Allt að 5 x 5 cm stórir köggjar. Nokkuð af húsdýra, og fiskbeinum. Lagið er sandblendid. Efst virðist það vera þunnt sandlag og svo þykkari skeljasandsflekki inn á milli torfblandaða lagsins. Sjá einnig einingu [26402]. Þetta er hugsanlega gólf í búi bæjarins í mannvirki 2?
- 30515** *Gólfskán* í austurhluta svæðis. Sótugt lag ofan á móösku. Smásteinar að ofan eru í þessu lagi.
- 30524** *Gólfskán* ofan á stórum hellum. Svipað og [viðarkolalagið [25717] og móöskulagið [25738].
- 30592** *Ruslalagið*, e.t.v. yfirborðslag framan við hellulögn.

6 Fundir og fundaskrá

Við rannsóknirnar 2006 voru 642 fundir skráðir inn í Intrasis gagnagrunninn. Hlutirnir eru flestir frá 18. og 19. öld. Margir hlutir fundust í blönduðu ruslalagi sem lá yfir rústunum og gæti hafa verið blanda af sorphaugi og byggingarleifum sem jafnaðar voru við jörðu og dreift um bæjarhólinn með jarðýtu á fyrri hluta 20. aldar. Í töflunni hér að neðan eru fundirnir flokkaðir eftir heiti og fjölda. Þegar litið er á fundasamsetningu þeirra í eftirfarandi töflu sést að flestir gripir eru brot úr leirmunum (193). Þeir hafa ekki verið flokkaðir nánar, nema hvað postulínsbrot hafa verið talin sér (16). Þá eru naglar næstflestir (96), allmörg flöskubrot (77) og rúðugler (43).

Í ljósi þess að í Nesi var starfandi apótek á þessum tíma, þá má vekja athygli á því að óvenju mörg brot úr lyfjaglösnum fundust við rannsóknina (40). Einnig er rétt að benda á leifar af múrsteinum og þakflísnum úr rauðum leir, sem ætlaðar voru til notkunar á Nesstofu. Þessir síðastnefndu gripir benda til þess að ekki er um venjulegan bóndabæ frá þessum tíma að ræða.

Af einstökum gripum má nefna sérstaklega danskan skilding með ártalinu 1682, brókarhaldshnapp úr bronsi og litla leirkrús sem fannst í vegg og hefur líklega verið notuð undir smyrsl. Elsti gripurinn, sem hægt var að tímasetja, er lítið leirkersbrot sem gæti verið frá 16. öld, og sem fannst í mannvirki 5.

Mynd 36. Páll eða gref F. nr. 1255 lá undir torfi í herbergi E. Leifar af tréskapti sjást í moldinni. (GÓL2006_03_09).

Mynd 37. Röntgenmynd af dönskum skildingum með ártalinu 1682.

Mynd 38. Hnappur úr beini með framhlið úr bronsi. (GÓL200_05_03).

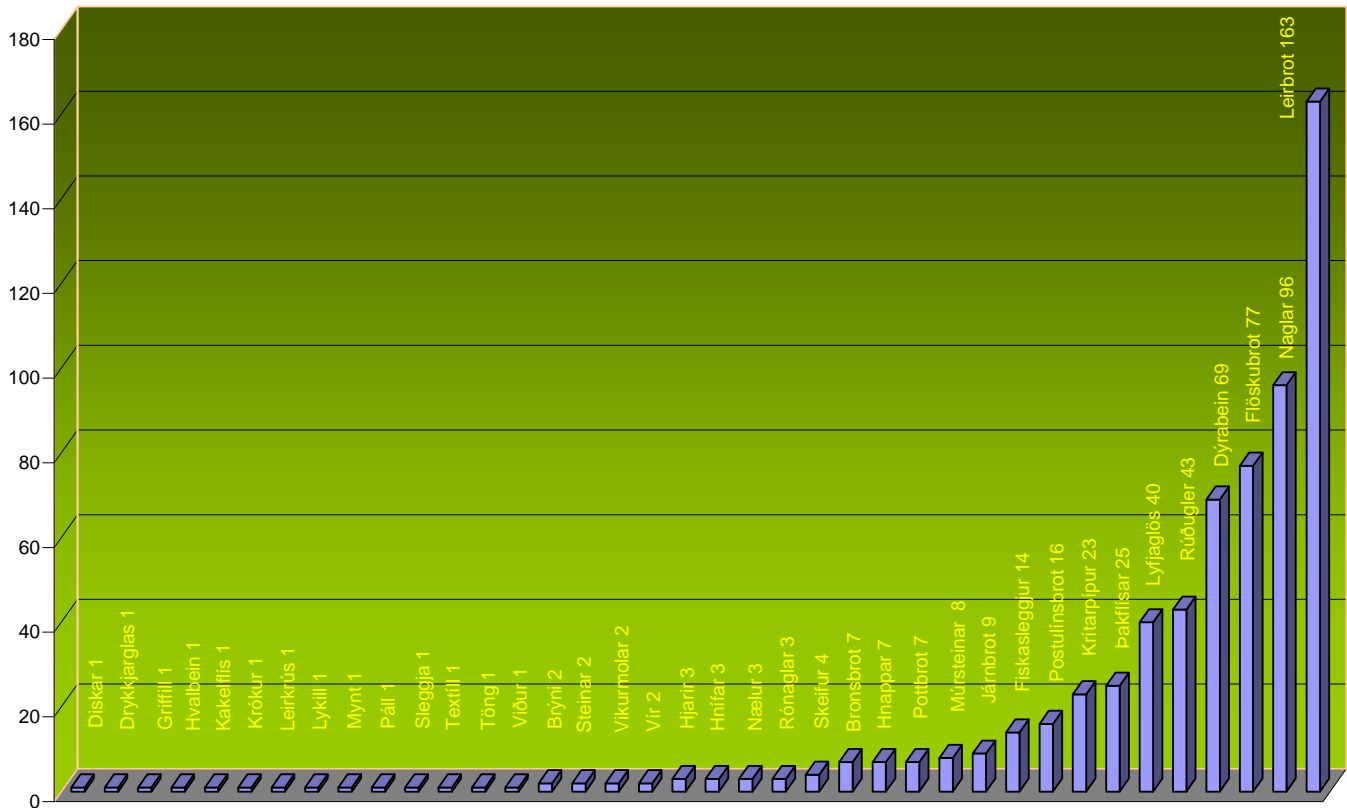

Mynd 39. Beltisplata úr bronsi. (GÓL2007_05_05).

Mynd 40. Brókarhaldshnappur nr. 1256. Miðja hans er laus og í litla hnappnum er varðveittur þráður. Viðvaningslega gerðar dýramyndir skreyta hliðar hnappsins. (GÓL2007_05_01).

Mynd 41. Súlurit sem sýnir tegundir skráðra gripa raðað eftir hlutfallslegum fjölda.

Fundaskrá, raðað eftir heiti:

Heiti	Efni	Efnisfl.	F. nr.	Eininganr.	Svæði	Fjöldi	Fundaraðstæður og athugasemdir
Bronsbrót	Brons	Brons	699	23603	B		
Bronsbrót	Brons	Brons	774	26402	B	2	
Bronsbrót	Brons	Brons	1231	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Bronsbrót	Brons	Brons	1265	26644	B		
Bronsbrót	Brons	Brons	1268	26644	B		Fannst nálagt bronsi F: 27577
Bronsbrót	Brons	Brons	1275	26680	B		Fannst nálagt hinum bronsi F: 27462
Bronsþynna	Brons	Brons	1012	22756	B		
Brýni	Hein	Brýni	884	24546	B	2	
Brýni	Hein	Brýni	885	25845	B		
Diskur	Br. leir	Rauðleir	958	23631	C		
Drykkjarglas	Gler	Gler	1067	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1278	26680	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1279	22809	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1280	22852	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1281	26356	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1282	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1283	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1284	25890	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1285	25845	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1286	27463	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1287	27363	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1288	24546	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1289	27803	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1290	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1291	23631	C		

Dýrabein	Bein	Bein	1292	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1293	25845	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1294	22793	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1295	25858	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1296	22788	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1297	22756	B		Lausafundur
Dýrabein	Bein	Bein	1298	22783	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1299	24546	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1300	22778	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1301	22840	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1302	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1303	26402	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1304	25890	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1305	25858	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1306	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1307	24729	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1308	25751	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1309	22793	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1310	25845	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1311	22788	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1312	22828	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1313	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1314	22729	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1315	26644	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1316	22833	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1317	27436	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1318	27363	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1319	22852	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1320	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1321	26644	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1322	22788	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1323	24729	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1324	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1325	27803	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1326	27419	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1327	25801	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1328	24546	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1329	25845	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1330	22824	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1331	26630	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1332	26402	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1333	25801	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1334	26680	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1335	25872	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1336	22793	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1337	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1338	22809	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1339	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1340	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1341	22844	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1342	22793	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1343	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1344	23631	C		
Dýrabein	Bein	Bein	1345	22756	B		
Dýrabein	Bein	Bein	1346	26630	B		

Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1240	22756	B		SA-horn svæðis á um 50 cm dýpi
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1241	22756	B		SA-horn svæðis á um 50 cm dýpi
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1242	24546	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1244	25845	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1245	23631	C		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1246	25845	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1247	25845	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1248	25717	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1249	27810	B		F:28603 (not existing)
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1250	30592	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1251	27810	B		F:28604 (Not existing)
Fiskasleggja	Steinn	Steinn	1252	22756	B		Af N-hluta svæðins án samhengis.
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1253	22828	B		
Fiskasleggja	Steinn	Sleggja	1254				Úr heitaveituskurði
Flöskubrot	Gler	Flaska	1116	26402	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1118	23631	C		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1119	22824	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1120	26680	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1121	22756	B	3	Syðst á svæðinu næst stéttinni.
Flöskubrot	Gler	Flaska	1123	23852	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1124	27363	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1125	22756	B		Syðst á svæðinu næst stéttinni.
Flöskubrot	Gler	Flaska	1126	23631	C	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1127	22778	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1128	22756	B	3	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1129	22844	B	5	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1130	22631	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1131	26402	B	5	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1132	24546	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1133	23631	C		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1134	22793	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1135	24546	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1136	26402	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1137	26402	B	4	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1138	25845	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1139	27803	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1140	27363	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1141	26402	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1142	23631	C		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1143	26402	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1144	22756	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1145	22756	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1146	25845	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1147	26402	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1148	23852	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1149	22778	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1150	25801	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1151	23631	C		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1152	22824	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1153	23631	C	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1154	22756	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1155	26644	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1156	27363	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1157	22778	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1158	22756	B		

Flöskubrot	Gler	Flaska	1159	22840	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1160	27363	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1161	22756	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1162	23631	C	3	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1163	23631	C		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1164	22756	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1165	25845	B	10	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1166	22756	B	7	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1167	22756	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1168	25858	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1169	22778	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1170	26356	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1171	25845	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1172	22778	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1173	23631	C	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1174	22788	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1175	24546	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1176	26644	B	2	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1177	22386	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1178	22756	B	3	
Flöskubrot	Gler	Flaska	1179	26630	B		
Flöskubrot	Gler	Flaska	1180	Lausafund		2	Norðan við NS rétt undir yfirborði.
Flöskubrot	Gler	Flaska	1215	Lausafund		5	Við V-hlið NS, Feb. 2006
Flöskubrot	Gler	Flaska	1218	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Flöskubrot	Gler	Flaska	1219	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Flöskubrot	Gler	Flaska	1223	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Flöskubrot	Gler	Flaska	1224	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Flöskubrot	Gler	Flaska	1227	Lausafund		2	Við V-hlið, NS, Feb 2006
Flöskubrot	Gler	Flaska	1236	Lausafund			Við N-hlið, NS, feb 2006
Glerbrot	Gler	Gler	1068	24729	B		
Glerbrot	Gler	Gler	1069	22788	B		
Glerbrot	Gler	Gler	1070	22756	B		
Glerbrot	Gler	Gler	1071	22793	B		
Glerbrot	Gler	Gler	1072	22729	B	2	
Glerbrot	Gler	Gler	1073	22756	B	2	Syðst á svæði næst stéttinni.
Glerbrot	Gler	Gler	1074	25801	B		
Glerbrot	Gler	Gler	1117	24546	B		
Griðfill	Steinn	Ritskífa	1259	23631	C	1	
Hjarir	Járn	Hjarir	1008	22756	B		
Hjarir?	Járn	Hjarir	757	Lausafund			Suðaustast í svæðinu
Hjarir?	Járn	Hjarir	759	22778	B		
Hnappur	Brons	Hnappur	1002	27363	B		
Hnappur	Lead	Hnappur	1003	22809	B		
Hnappur	Brons	Hnappur	1257	23631	C	1	
Hnappur	Brons	Hnappur	1264	26680	B	1	
Hnappur	Brons	Hnappur	1269	26402	B	1	Á milli steina, neðarlega.
Hnappur	Lead	Hnappur	1270	26644	B	2	
Hnífsblað	Járn	Hnífur	1007	22793	B	2	
Hnífskaft	Viður	Hnífur	1001	28268	B	2	
Hraun	Steinn	Steinn	1239	22858	B		Fannst í og við móösku
Hvalbein	Bein	Bein	1214	Lausafund		3	Við N hlið NS, Feb. 2006
Járnbrot	Járn	Járn	741	22756	B		
Járnbrot	Járn	Járn	744	Lausafund			Yfirborðslag
Járnbrot	Járn	Járn	756	26402	B		
Járnbrot	Járn	Járn	771	25872	B	2	

Járnbrot	Járn	Járn	776	24745	B		
Járnhlutur	Járn	Járn	1010	26644	B	3	
Járnhlutur	Járn	Járn	1271	Lausafund	B	2	Lausafundur
Járnhlutur	Járn	Járn	1274	26680	B		
Járnplata	Járn	Járn	743	22778	B		
Kakelflís	Br. leir	Ofnflís	946	27386	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	992	26402	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	993	23631	C		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	994	25872	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	995	26402	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	996	27419	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	997	25845	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	998	27803	B	2	Ofan á móðskulagi neðarlega í laginu.
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	999	25751	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1013	25845	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1014	25845	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1015	25845	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1016	26680	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1017	22809	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1018				Lausafundur
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1019	25845	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1020				Lausafundur
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1021				Lausafundur
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1022	26644	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1023	26644	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1024	26644	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1025	26644	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1026	23852	B		
Krítarpípa	Leir	Leirpípa	1027	26644	B		
Krókur	Járn	Krókur	751	26644	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	1066	22729	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	819	22756	B	17	Á við brot nr.: 2006-9-820
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	820	22840	B	26	Á við brot nr.: 2006-9-819
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	821	22756	B	5	Á við brot nr.: 2006-9-822
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	822	22840	B	10	Á við brot nr.: 2006-9-821
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	823	22756	B	2	Á við brot nr.: 2006-9-824 og 825
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	824	24729	B		Á við brot nr.: 2006-9-823 og 825
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	825	22840	B	12	Á við brot nr.: 2006-9-823 og 824
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	826	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	827	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	828	22824	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	829	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	830	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	831	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	832	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	833	22840	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	834	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	835	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	836	27803	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	837	22756	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	839	22756	B	10	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	840	22778	B	8	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	841	26402	B	7	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	842	22844	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	843	2844	B		

Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	844	22778	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	845	25802	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	846	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	847	22824	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	848	22824	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	849	22824	B	2	Líkist nr.: 2006-9-850
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	850	22756	B		Líkist nr.: 2006-9-849
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	851	22756	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	852	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	853	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	854	22756	B	2	Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	855	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	856	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	857	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	858	22756	B	2	Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	859	22756	B	4	Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	860	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	861	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	862	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	863	22756	B		Syðst á svæðinu
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	864	26680	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	865	25801	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	866	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	867	26331	B	3	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	868	27363	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	869	26680	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	870	26680	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	871	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	872	22788	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	873	26644	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	874	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	875	23631	C	7	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	876	26680	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	877	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	878	26356	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	879	Lausafund			Fundið norðan við NS
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	880	Lausafund			Fundið norðan við NS
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	881	Lausafund			Fundið norðan við NS
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	882	Lausafund			Rétt undir yfirborði norðan NS
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	886	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	887	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	888	23631	C	5	
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	889	27803	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	890	26356	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	891	Lausafund		2	Rétt undir yfirborði norðan NS
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	892	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	893	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	894	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	895	22756	B		Syðst á svæðinu.
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	896	23631	C	2	
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	897	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	898	26402	B	5	
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	899	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	900	26680	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	901	22824	B		

Leirbrot	Br. leir	Steinleir	902	23631	C	2	
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	903	22844	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	904	24546	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	905	27803	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	906	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	907	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	908	27803	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	909	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	910	22844	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	911	27803	B		Ofanlega í gólfi - að vestan
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	912	27803	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	913	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	914	22756	B	7	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	915	26356	B	5	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	916	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	917	26644	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	918	26644	B	9	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	919	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	920	22793	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	921	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	922	25872	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	923	24546	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	924	24546	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	925	25890	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	926	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	927	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	928	26644	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	929	27419	B	4	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	930	25858	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	931	22858	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	932	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	933	22793	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	934	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	935	22844	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	936	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	937	27363	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	938	27363	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	939	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	940	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	941	26644	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	942	27363	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	943	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	944	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	945	22824	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	947	22793	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	948	22840	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	949	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	950	22756	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	951	22788	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	952	26356	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	953	24546	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	954	22844	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	955	26402	B	6	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	956	22793	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	957	23631	C		

Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	959	23631	C		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	960	26356	B	4	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	961	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	962	26402	B	3	
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	963	27363	B		Botn
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	964	26680	B		Botn með fæti
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	965	22788	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	966	27363	B		
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	967	Lausafund		2	Úr aðkeyrslunni að NS
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	968	Lausafund			Fundið norðan við NS
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	969	Lausafund		2	Rétt undir yfirborði norðan NS
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	970	25845	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	971	22793	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	972	26402	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	987	25751	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	988	25751	B		
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	989	25751	B	2	
Leirbrot	Br. leir	Hvítleir	990	25751	B	4	
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	991	25751	B		
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	1232	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	1233	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	1234	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	1235	Lausafund			Við N-hlið, NS, feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	1237	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	1277	Lausafund			Lausafundur N-hlið, NS, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	1225	Lausafund			Við V-hlið NS, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Rauðleir	1229	Lausafund			Við V-hlið, NS, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	1217	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Leirbrot	Br. leir	Steinleir	1226	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Leirskrús	Br. leir	Steinleir	1276	26356	B	1	Milli steina í vegg.
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1028	23631	C		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1029	27363	B	10	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1030	26356	B	27	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1031	24546	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1032	22756	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1033	22778	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1034	25872	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1035	23852	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1036	26644	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1037	26402	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1038	25801	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1039	22778	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1040	22756	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1041	22756	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1042	22756	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1043	23852	B	10	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1044	23631	C		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1045	27363	B	3	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1046	27803	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1047	22756	B	3	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1048	25745	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1049	26402	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1050	22840	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1051	26402	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1052	26402	B		

Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1053	25823	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1054	22756	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1055	22756	B	5	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1056	25890	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1057	26402	B	9	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1058	27363	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1059	26356	B		
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1060	22809	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1061	27363	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1062	26356	B	3	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1063	26356	B	13	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1064	22793	B	4	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1065	27363	B	16	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1122	26630	B	2	
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1228	Lausafund			Við N-hlið, NS, Feb 2006
Lyfjaglas	Gler	Meðalaglas	1230	Lausafund			Við V-hlið NS, Feb 2006
Lykill?	Járn	Lykill	760	25801	B		
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1181	25845	B		
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1183	22793	B		
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1187	25858	B		
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1191	22756	B		
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1193	Lausafund			Lausafundur í aðkeyrslu að NS
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1200	25801	B	2	
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1212	22793	B		
Múrsteinn	Leir	Múrsteinn	1213	Lausafund			Rétt undir yfirborði norðan við NS
Mynt	Silver	Mynt	1261	23631	C	1	
Nagli	Járn	Nagli	700	26644	B		
Nagli	Járn	Nagli	701	Lausafund			Yfirborðslag
Nagli	Járn	Nagli	702	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	703	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	704	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	705	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	706	27463	B	2	
Nagli	Járn	Nagli	707	22793	B		
Nagli	Járn	Nagli	708	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	709	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	710	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	711	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	712	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	713	22778	B		
Nagli	Járn	Nagli	714	26644	B		
Nagli	Járn	Nagli	715	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	716	26644	B		
Nagli	Járn	Nagli	717	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	718	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	719	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	720	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	721	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	722	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	723	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	724	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	725	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	726	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	727	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	728	23631	C		

Nagli	Járn	Nagli	729	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	730	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	731	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	732	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	733	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	734	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	735	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	736	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	736	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	738	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	739	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	740	22828	B		
Nagli	Járn	Nagli	745	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	753	26402	B		
Nagli	Járn	Nagli	754	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	755	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	758	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	761	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	762	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	764	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	765	24546	B		
Nagli	Járn	Nagli	766	22788	B	2	
Nagli	Járn	Nagli	767	26680	B		
Nagli	Járn	Nagli	768	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	769	25845	B		
Nagli	Járn	Nagli	770	25845	B		
Nagli	Járn	Nagli	772	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	773	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	775	24729	B	2	
Nagli	Járn	Nagli	777	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	778	24745	B		
Nagli	Járn	Nagli	779	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	780	27803	B	2	
Nagli	Járn	Nagli	781	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	782	23631	C	2	
Nagli	Járn	Nagli	783	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	784	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	785	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	786	24745	B		
Nagli	Járn	Nagli	787	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	788	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	789	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	790	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	791	25845	B		
Nagli	Járn	Nagli	794	25845	B		
Nagli	Járn	Nagli	795	26402	B	2	
Nagli	Járn	Nagli	796	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	797	25751	B		í skurður grafinn 1929
Nagli	Járn	Nagli	798	25801	B		
Nagli	Járn	Nagli	799	25845	B		
Nagli	Járn	Nagli	800	22809	B		
Nagli	Járn	Nagli	801	22809	B		
Nagli	Járn	Nagli	802	25845	B		
Nagli	Járn	Nagli	803	22809	B		
Nagli	Járn	Nagli	804	22809	B		

Nagli	Járn	Nagli	805	26356	B		
Nagli	Járn	Nagli	806	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	807	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	808	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	809	25751	B		Í skurði frá 1929
Nagli	Járn	Nagli	810	26331	B		
Nagli	Járn	Nagli	811	26331	B		
Nagli	Járn	Nagli	812	24546	B		
Nagli	Járn	Nagli	813	23631	C		
Nagli	Járn	Nagli	816	22756	B		
Nagli	Brons	Nagli	1004	27363	B		
Nagli	Brons	Nagli	1006	22756	B		
Nagli	Járn	Nagli	1260	26644	B	3	
Næla	Brons	Brons	1256	27363	B	1	
Næla	Brons	Næla	1258	23631	C	1	
Næla	Járn	Næla	1266	27363	B	1	
Páll	Járn	Járn	1255	26000	B		Undir torfhleðslu.
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	972	26630	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	973	22756	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	974	24546	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	975	25845	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	976	25801	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	977	22756	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	978	22793	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	979	26402	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	980	22756	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	981	24546	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	982	22756	B	3	
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	983	23852	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	984	27803	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	985	22756	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	986	25751	B		
Postulínsbrot	Br. leir	Postulín	1216	Lausafund			Við N-hlið NS, Feb 2006
Pottbrot	Járn	Pottur	746	22778	B		
Pottbrot	Járn	Pottur	747	22778	B		
Pottbrot	Járn	Pottur	748	22778	B		
Pottbrot	Járn	Pottur	817	26644	B		
Pottbrot	Járn	Pottur	1009	Lausafund		1	Lausafundur
Pottbrot	Járn	Pottur	1272	22824	B		
Pottbrot	Járn	Járn	1273	27463	B		Fótur
Rónagli	Járn	Nagli	749	Lausafund			Yfirborðslag
Rónagli	Járn	Rónagli	792	24745	B		
Rónagli	Járn	Rónagli	793	23852	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1075	22756	B	2	Sýðst á svæði næst stéttinni.
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1076	26644	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1077	26402	B	10	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1078	27363	B	3	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1079	25802	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1080	22793	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1081	25845	B	5	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1082	23631	C	6	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1083	26644	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1084	25845	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1085	26402	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1086	26402	B		

Rúðugler	Gler	Rúðugler	1087	22824	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1088	22788	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1089	26356	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1090	26402	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1091	26402	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1092	25801	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1093	23631	C		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1094	25845	B	4	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1095	26402	B	2	Neðarlega í steinhleðslu við skurð.
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1096	25801	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1097	25801	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1098	22840	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1099	22809	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1100	27803	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1101	26680	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1102	25890	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1103	25872	B	17	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1104	27363	B	3	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1105	24745	B	4	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1106	22844	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1107	22793	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1108	24546	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1109	27363	B		
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1110	25751	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1111	26630	B	5	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1112	23852	B	3	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1113	23631	C	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1114	22756	B	2	
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1115	Lausafund			Norðan við NS - rétt undir yfirborði.
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1220	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1221	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Rúðugler	Gler	Rúðugler	1222	Lausafund			NV-horn NS, 40 cm dýpi, Feb 2006
Skeifa	Járn	Skeifa	750	22778	B		
Skeifa	Járn	Skeifa	752	22778	B		
Skeifa	Járn	Skeifa	814	22778	B		
Skeifa	Járn	Skeifa	1262	25858	B	1	Austast í lagi með grænu rúðugleri og þakflisum.
Sleggja	Járn	Sleggja	818	Lausafund			Lausafundur
Steinn	Steinn	Steinn	883	25802	B		
Tala	Brons	Hnappur	1263	26644	B	1	
Textill	Textill	Textill	1267	24715	B	4	Undir steini, ásamt textíl, leðri og nagla.
Töng	Járn	Járn	815	22778	B		
Vasahnífur?	Járn	Hnífur	1011	22756	B		
Viður	Viður	Viður	1005	27386	B	4	
Vikurmoli	Steinn	Steinn	1238	25845	B		
Vikurmoli	Steinn	Steinn	1243	24546	B		
Vír	Járn	Járn	742	22756	B		
Vír	Járn	Járn	763	22756	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1182	25801	B	6	
Þakflís	Leir	Þakflís	1184	25858	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1185	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1186	25801	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1188	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1189	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1190	26402	B		

Þakflís	Leir	Þakflís	1192	25802	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1194	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1195	26356	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1196	26356	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1197	26331	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1198	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1199	26356	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1201	26402	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1202	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1203	22756	B	3	
Þakflís	Leir	Þakflís	1204	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1205	27363	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1206	26402	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1207	26402	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1208	25751	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1209	26402	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1210	22756	B		
Þakflís	Leir	Þakflís	1211	26402	B		

7 Heimildir

Gísli Gestsson 1969. Álnir og kvarðar. *Árbók hins íslenska fornleifafélags 1968.*

Heimir Þorleifsson 1991. *Seltirningabók.*

Vilmundur Jónsson, 1969. *Lækningar og saga I – II.*

Óbirtar heimildir

Guðmundur Vigfússon, Þórður Einarsson, Guðmundur Loðvensson 1790. *Staðarúttekt á Nesi.* Afskrift Guðrún Harðardóttir.